

UURING

EMADEST, KES ON EELKOOVIEALISTE LASTEGA KODUS, EI OSALE TÖÖTURUL NING KUULUVAD LÄTI JA EESTI SUURIMATESSE ETNILISTESSE VÄHEMUSTESSE

SISSEJUHATUS

Aruanne on koostatud uuringu alusel, mis tehti Lätist ja Eestist pärit sihtrühmade esindajate (SREd) hulgas projekti “ActiveMoms” raames. Uuringu eesmärk on koondada ja analüüsida teavet SREde kogemuste, vajaduste, raskuste, probleemide, arusaamade ja uskumuste kohta, mis põhjustavad sotsiaalset tõrjutust, samuti uurida võimalusi, mis võiksid hõlbustada nende integreerumist ühiskonda.

UURINGU METOODIKA

Aruande ettevalmistuse käigus tehti järgmistest etappidest koosnev uuring:

- Küsimustiku väljatöötamine;
- Sihtrühma esindajate leidmine ja küsimustike täitmine;
- Intervjuu käigus kogutud arvamuste ja andmete töötlemine;
- Järelduste väljatöötamine.

Küsimustik koosneb 30 küsimusest, mis on jagatud neljaks osaks:

- Isikuandmed;
- Tööhõive (palgatöö);
- Ettevõtlus (oma ettevõtte);
- Lisateave.

Küsimustik on esitatud dokumendi lisa 1.

Küsimustikus on erinevat tüüpi küsimusi:

- Valikvastustega küsimused (üks vastus või mitu vastusevarianti võimalikud, maatriks);
- Poolsuletud küsimused (olemas on vastusevariant “Muu”);
- Lahtised küsimused.

Küsimustik töötati välja inglise ja vene keeles vastavalt SR spetsiifilistele omadustele ning kujundati pilkupüüdiva ja põhjalikuna, võimaldamaks teha nii näost näkku kui ka e-intervjuusid.

Andmete kogumine toimus oktoobris – novembris 2019.

Küsimustik täideti peamiselt elektroonilises vormis. Teavet selle kohta levitati sotsiaalmeedias ja e-posti teel. Paber kandjal ankeedi täitis alla 10% vastanutest.

SREde uuringusse leidmiseks kasutati järgmisi kanaleid: noorte emade probleemidega tegelevad MTÜd, omavalitsuste sotsiaalosakonnad, lasteaiad, kutsekoolid, koolid (teise lapse puhul), aga ka sotsiaalsed rühmad ja isiklikud kontaktid.

Tallinna Tehnikakõrgkool määratles omavalitsuste sotsiaalosakonnad ja töötajate isiklikud kontaktid kui kõige tõhusamad viisid SREdeni jõudmiseks ja andmete kogumiseks. Samal ajal pidas Läti Maateaduste ja Tehnoloogiate Ülikool spetsialiseerunud ja temaatilisi sotsiaalseid rühmi suurepäraseks võimaluseks suhelda noorte emadega. Parimad näited olid Mamin Klub (emade klubi, <https://maminklub.lv>) ja seltskondlik klubi Mamkafe (www.facebook.com/Mamkafe/).

Teave uuringu valimi kohta on esitatud tabelis 1.

Riik	Intervjueeritavate arv	Eesmärk, arv	Vahe, %
Läti	72	50	+ 44,0
Eesti	56	50	+ 11,2
Kokku	128	100	+ 28,0

Tabel 1. Valimi suurus Lätis ja Eestis

Vastajate koguarv ületas kavandatud taseme 28%, mis on peamiselt tingitud Läti SREde aktiivsemast osalemisest uuringus (+ 44%).

Andmete töötlemisel ja aruande koostamisel kasutati kvalitatiivset ja kvantitatiivset analüüsi ühendavat lähenemist.

ANDMETE TÖÖTLEMINE JA ANALÜÜS

1. ELUKOHT

Lätis nimetas 86% vastanutest oma elukohana Riia ja Riia rajooni – piirkondi, kus riigis on märkimisväärselt palju venekeelse vähemuse esindajaid. 8% vastanutest on pärit Zemgalest ja 6% teistest Läti piirkondadest. Eestist saadud andmete kohaselt elab Kirde-Eesti piirkonnas 46% vastanutest ja muudes piirkondades 54% vastanutest.

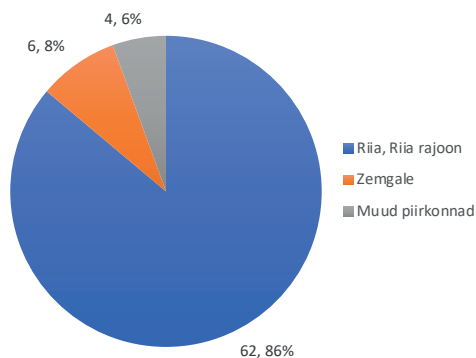

Diagramm 1.1. Läti vastajad: elukoht (arv, protsent)

Lätis nimetas 86% vastanutest oma elukohana Riia ja Riia rajooni – piirkondi, kus riigis on märkimisväärselt palju venekeelse vähemuse esindajaid.

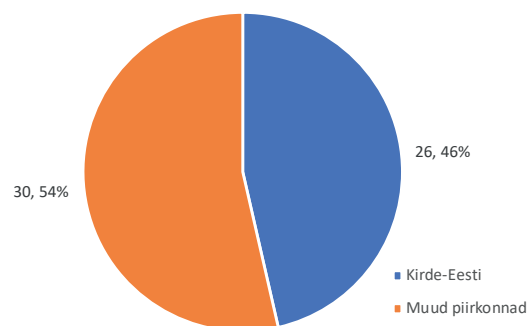

Diagramm 1.2. Eesti vastajad: elukoht (arv, protsent)

2. VANUSERÜHM

Enam kui pooled vastanutest – 55% – kuuluvad vanuserühma 31 – 40. (29% Läti vastajatest on 31 – 35-aastased ja 25% 36 – 40-aastased. Eestis on 28% vastajatest 31 – 35-aastased ja 27% – 36 – 40-aastased.) 17% kõigist vastajatest on üle 40-aastased; selle suhteliselt kõrge näitajani jõutakse aga peamiselt tänu Läti vastajatele. Ligi

¼ Läti emadest – 24% – on vanemad kui 40. Eestis on see näitaja oluliselt madalam – 9%. Seevastu 16% Eesti vastajatest on 22 – 25-aastased, Lätis on nende osakaal vaid 5%. Kummaski riigis ei ole ühtegi 21-aastast ja nooremat vastajat.

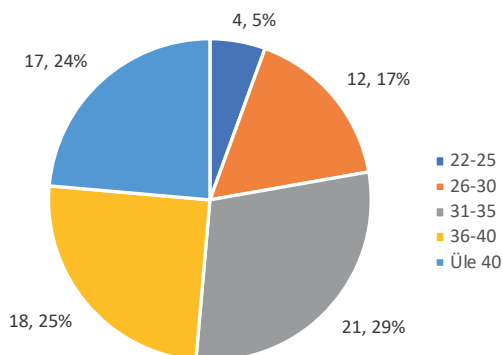

Diagramm 2.1. Läti vastajad: jaotus vanuserühmade kaupa (arv, protsent)

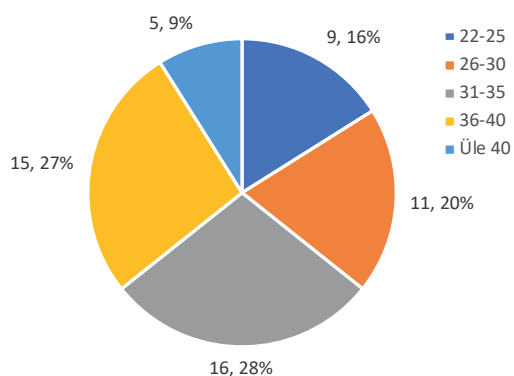

Diagramm 2.2. Eesti vastajad: jaotus vanuserühmade kaupa (arv, protsent)

UURING EMADEST, KES ON EELKOOLIEALISTE LASTEGA KODUS, EI OSALE TÖÖTURUL NING KUULUVAD LÄTI JA EESTI SUURIMATESSE ETNILISTESSE VÄHEMUSTESSE

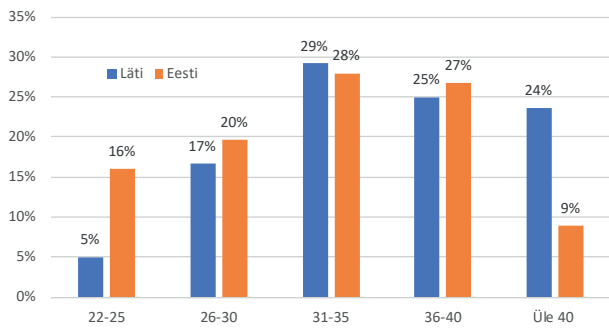

Diagramm 2.3. Vastajate vanus riigiti (protsent)

3. EMAKEEL

Läti vastajatest 92% nimetas oma emakeelena vene keelt. Ülejäänud 8% jagunesid läti (4%), ukraina (3%) ja valgevene (1%) keele vahel.

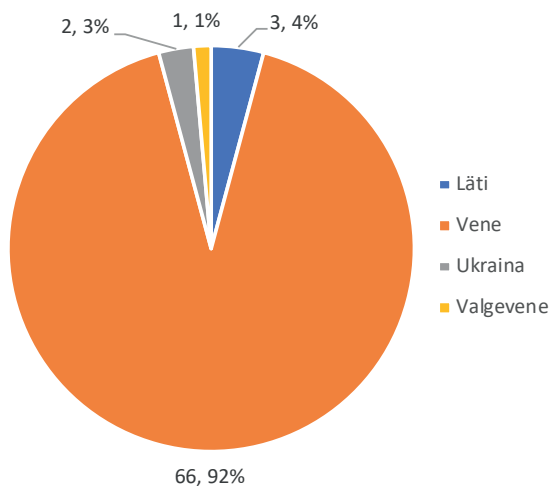

Diagramm 3.1. Läti vastajad: emakeel (arv, protsent)

Eestis on tulemused üsna erinevad: 64% räägib emakeelena vene keelt, 20% eesti keelt, 3% ukraina keelt ja 2% poola keelt. 11% Eesti vastajatest räägib teisi keeli: albaania, araabia ja ersa.

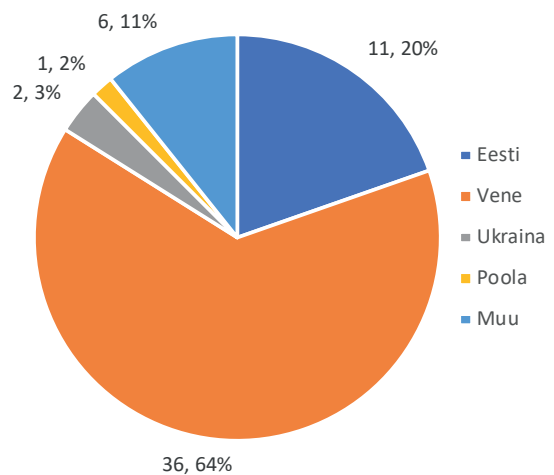

Diagramm 3.2. Eesti vastajad: emakeel (arv, protsent)

Läti vastajatest 92% nimetas oma emakeelena vene keelt. Ülejäänud 8% jagunesid läti (4%), ukraina (3%) ja valgevene (1%) keele vahel.

4. HARIDUS

Kõigist vastanutest on üle pooltel emadest bakalaureuse või kõrgem kraad (täpsemalt 30% vastanutest omavad bakalaureusekraadi, 22% magistrikraadi, 2% doktori-kraadi).

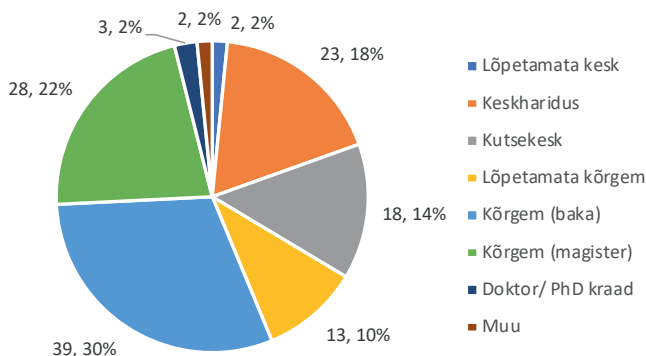

Diagramm 4.1. Läti ja Eesti vastanute haridustase koos esitatuna (arv, protsent)

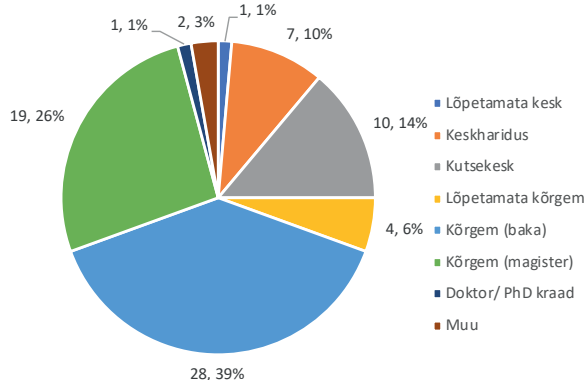

Diagramm 4.2. Läti vastajad: haridustase (arv, protsent)

Samal ajal võib täheldada teatavaid erinevusi riikide vahel: kui tervelt 65% Läti vastajatest kvalifitseerus kas bakalaureuse- või magistrikraadile, siis vastava kõrghariduse oli omandanud 36% Eesti vastajatest.

Võib täheldada teatavaid erinevusi riikide vahel: kui tervelt 65% Läti vastajatest kvalifitseerus kas bakalaureuse- või magistrikraadile, siis vastava kõrghariduse oli omandanud 36% Eesti vastajatest.

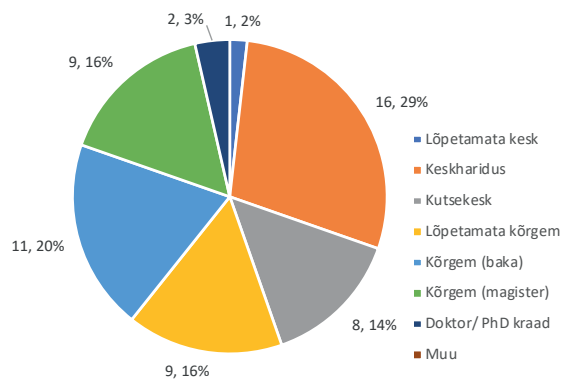

Diagramm 4.3. Eesti vastajad: haridustase (arv, protsent)

Seevastu 43%-l Eesti vastajatest on üldkeskharidus või kutsekeskharidus, mida võib võrrelda Lätis peaaegu kaks korda madalama näitajaga – 24%. Ainult 2% kõigist vastanutest ei olnud omandanud keskharidust.

5. LASTE ARV

Läti vastajate seas on tavalisem üks laps (seda nimetas 39% emadest), samas kui üle pooltel Eesti vastajatest – 54% – on kaks last. Kui tegemist on kolme või enama lapsega, ületab Läti näitaja pisut Eesti oma: 28% võrreldes 23%-ga.

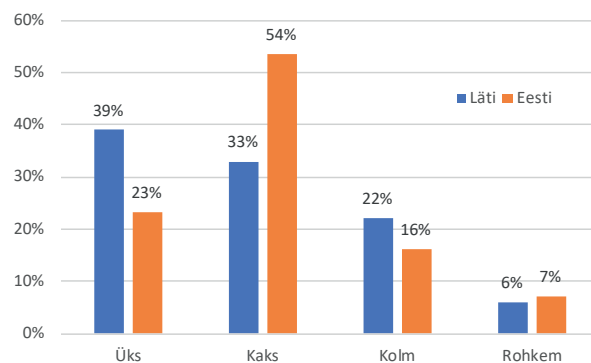

Diagramm 5.1. Laste arv vastajate peredes riigi järgi (protsent)

6. KAS OLETE PRAEGU AMETLIKUL LAPSEHOOLDUSPUHKUSEL?

Ainult 1/3 ehk 32% vastanutest väitis, et nad on praegu ametlikul lapsehoolduspuhkusel. Ülejäänud 68% vastas küsimusele eitavalt, mis tähendab, et emad on endiselt kodus, kuid ei saa valitsuselt vanemahüvitist.

Ainult 1/3 ehk 32% vastanutest väitis, et nad on praegu ametlikul lapsehoolduspuhkusel.

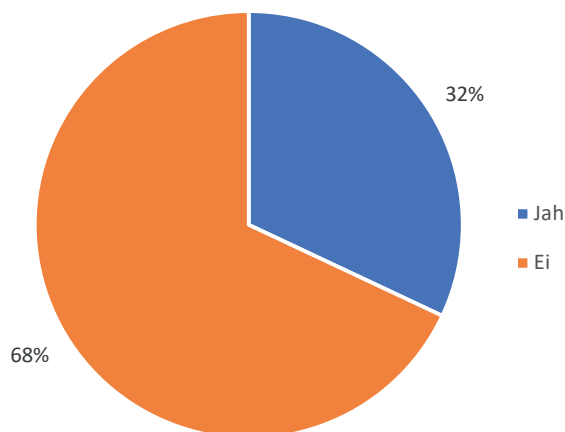

Diagramm 6.1. Lāti ja Eesti vastajad kokku: ametlik lapsehoolduspuhkus (protsent)

Lätis ja Eestis on arvud sarnased: 29% Lāti vastajatest ja 36% Eesti vastajatest on pärast sünnitust tasulisel puhkusel, 71% Lāti vastajatest ja 64% Eesti vastajatest ei ole.

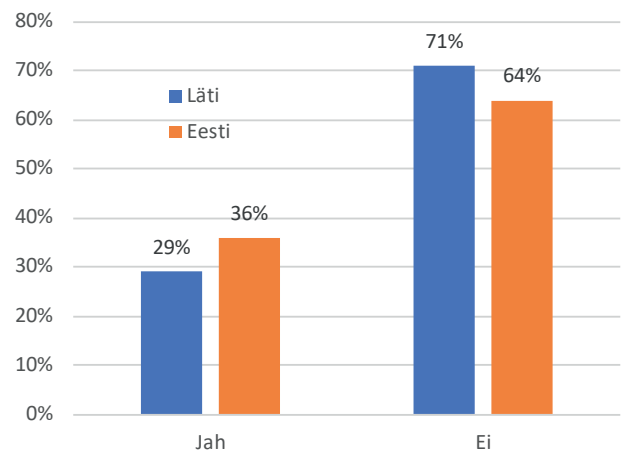

Diagramm 6.2. Ametlikul lapsehoolduspuhkusel olevad vastajad riikide lõikes (protsent)

7. KUI EI, SIIS MILLAL TEIE VIIMANE AMETLIK LAPSEHOOLDUSPUHKUS LÕPPES?

Kahe riigi konsolideeritud andmete kohaselt jagunevad emad pärast ametlikku lapsehoolduspuhkust kodus lastega oldud aja osas peaaegu võrdselt. Protsent on vahemikus 23% kuni 27% järgmistel perioodidel: vähem kui aasta tagasi, 1-2 aastat tagasi, 3-4 aastat tagasi ning 5 ja enam aastat tagasi.

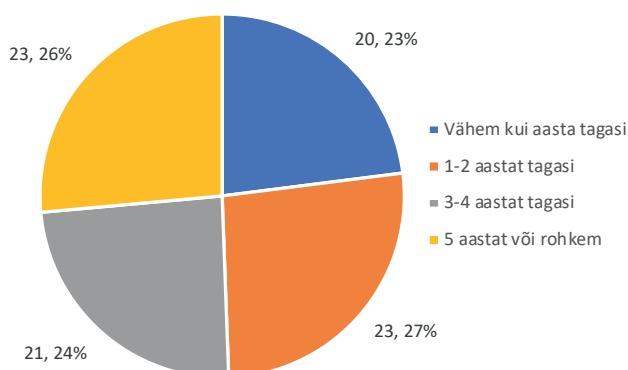

Diagramm 7.1. Lāti ja Eesti vastajad kokku: kodus veedetud aastate arv pärast ametliku lapsehoolduspuhkuse lõppu (arv, protsent)

Mõlema riigi võrdlev analüüs näitab aga, et Lāti ja Eesti vahel on olulised erinevused. Võib täheldada, et Eesti vastajad on lastega kodus kauem kui Lāti omad. 33%-l Eesti emadest lõppes tasuline puhkus 3 – 4 aastat tagasi ja ülejäänud 33%-l 5 ja rohkem aastat tagasi, mida võib võrrelda Lāti näitajatega: vastavalt 18% ja 22%. 60%-l Lāti vastajatest lõppes ametlik lapsehoolduspuhkus üsna hiljuti: kas vähem kui aasta tagasi või 1 – 2 aastat tagasi. See protsent on Eestis ligi kaks korda madalam – 34%.

Võib täheldada, et Eesti vastajad on lastega kodus kauem kui Lāti omad.

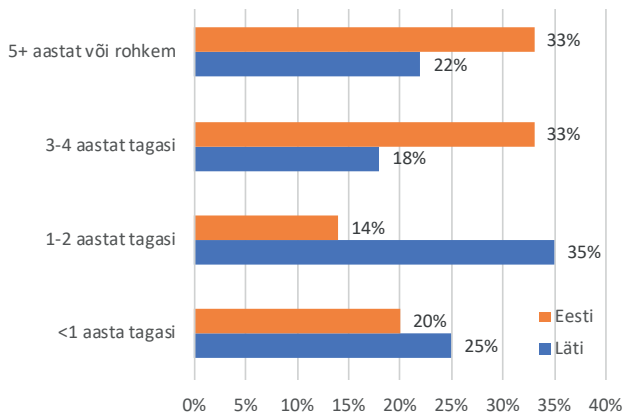

Diagramm 7.2. Pärast ametliku lapsehoolduspuhkuse lõppu kodus veedetud aastate arv riigiti (protsent)

8. MIDA TEGITE ENNE RASEDUS-PUHKUSELE MINEKUT? (võimalik oli mitu vastust)

Enamik vastanutest – Lätis 79% ja 70% Eestis – väitis, et enne raseduspuhkusele minekut olid nad palgatöötajad.

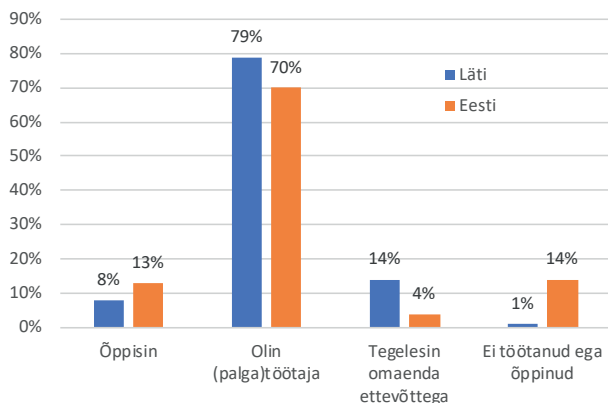

Diagramm 8.1. Vastajate raseduspuhkuse eelne tegevusala riigiti (protsent)

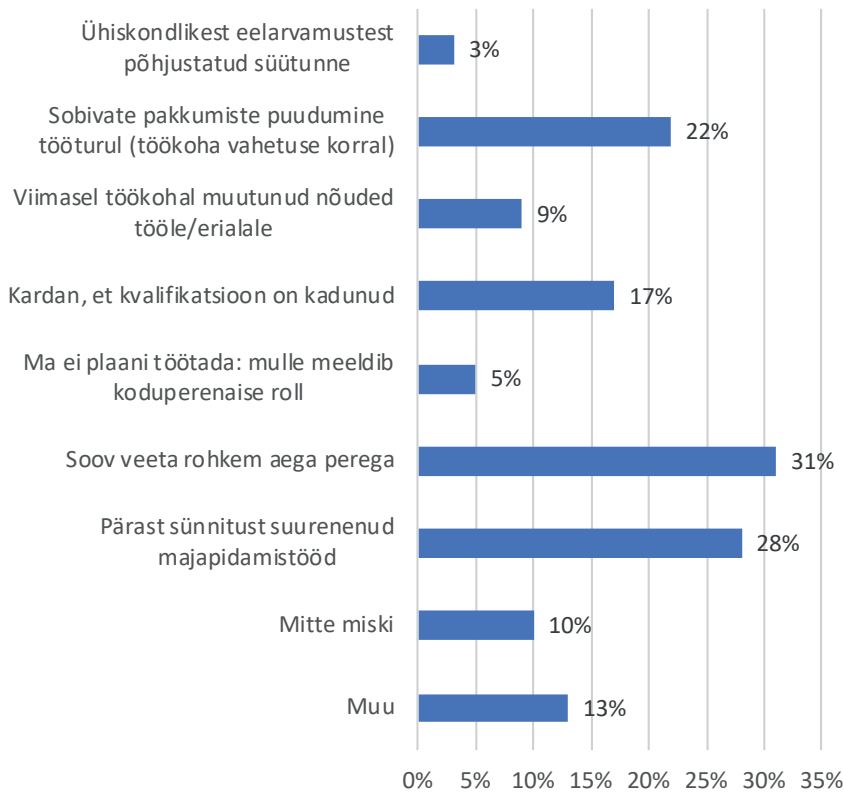
Oma ettevõttega tegelemine oli mõlemas riigis palju vähem populaarne: Lätis oli varem 14% vastanutest ettevõtjad ja Eestis oli samas rollis vaid 4%. Lätis tunnistas vaid üks ema, et tal ei ole enne lapse sündi mingit ametit olnud, samas kui Eestis ulatus see protsents 14%-ni. 8% Läti ja 13% Eesti vastajatest ütles, et nad õppisid.

Enamik vastanutest – Lätis 79% ja 70% Eestis – väitis, et enne raseduspuhkusele minekut olid nad palgatöötajad.

9. MIS TAKISTAB TEIL PRAEGU TÖÖTURULE NAASMAST? (maksimaalselt 3 vastust)

Kahe riigi konsolideeritud andmete kohaselt on soov veeta rohkem aega perega põhjus nr 1, miks Läti ja Eesti emad otsustavad mitte naasta tööturule. Seda mainis 31% vastanutest (Lätis 33% ja Eestis 29%). Põhjus nr 2 on koduste majapidamistööde suurenemine pärast sünnitust, mille valis konsolideeritud andmete põhjal 28% vastanutest.

Lätis mainitakse seda tegurit palju sagedamini kui Eestis: 36% Läti vastanutest peab seda tööle naasmise takistuseks, võrreldes kaks korda madalama näitajaga Eestis – 18%.

Soov veeta rohkem aega perega põhjus nr 1, miks Läti ja Eesti emad otsustavad mitte naasta tööturule.

Diagramm 9.1. Läti ja Eesti vastajad koos: tööle mittenaasmise põhjused (protsent)

22% vastanutest, kes soovivad töökohta vahetada, nimetavad probleemina sobivate tööpakkumiste puudumist tööturul (Lätis 26% ja Eestis 16%).

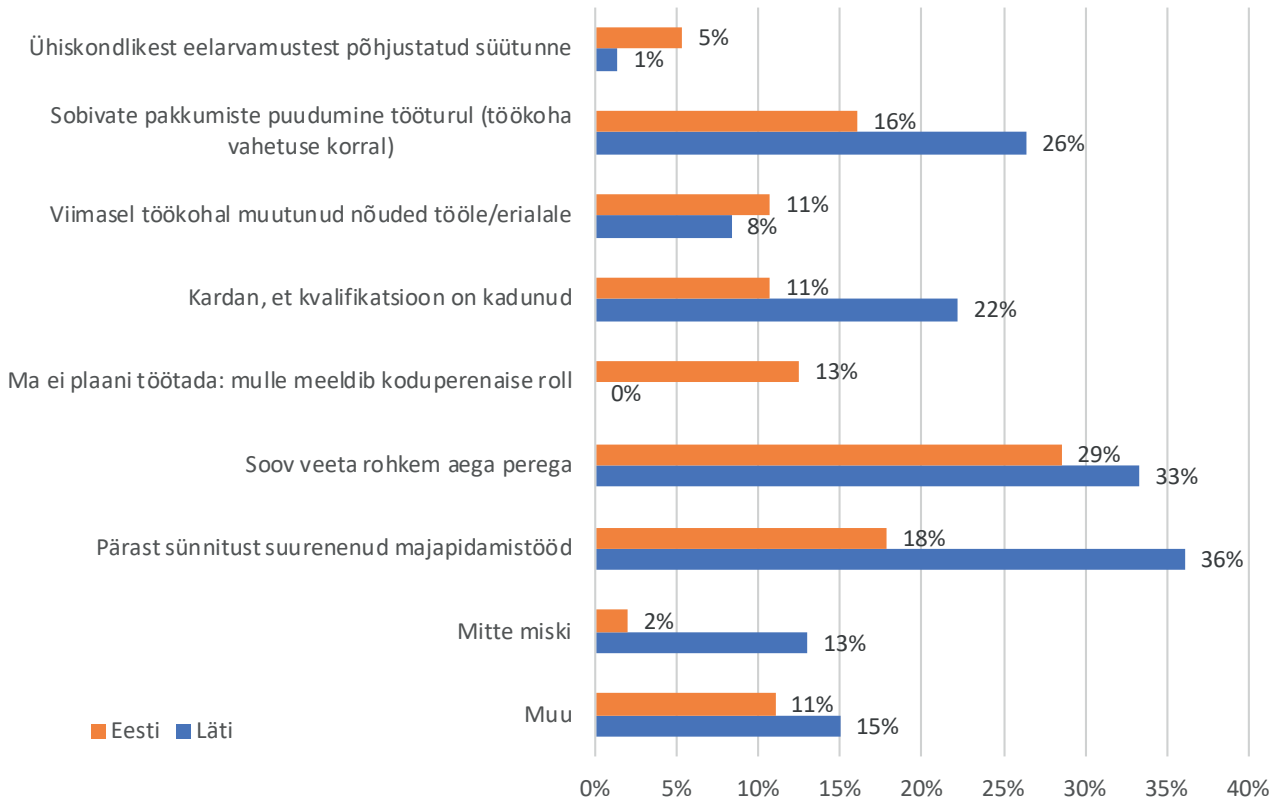

Diagramm 9.2. Tööle mittenaasmise põhjused riigiti (protsent)

Iga viies Läti vastaja (22%) on mures erialase kvalifikatsiooni kaotamise pärast lapsehooldus-puhkuse ajal. See hirm ei ole Eestis nii levinud: ainult iga kümnes vastaja (11%) peab seda tööturule naasmise takistuseks.

Uusi nõudeid, mis võidi töötajatele kehtestada viimasel töökohal sel ajal, kui ema oli kodus, ei peeta üldiselt tööturule naasmise takistuseks. Seda kriteeriumi mainisid 8% Läti vastajatest ja 11% Eesti vastajatest.

Ühiskondlikel eelarvamustel on kodustele emadele nii Lätis kui ka Eestis vähe mõju. Ainult 1% Läti ja 5% Eesti vastajatest tunnistas, et nad kannatavad süütunde pärast, mis on tingitud eelarvamustest seoses naise rolliga ühiskonnas.

13% Eesti vastajatest väitis, et nad ei plaani töötada, sest neile meeldib olla koduperenaine. Seda vastusevarianti ei valinud Läti vastajate hulgast keegi.

Läti vastajatest 13% väitis, et nad ei näe tööturul olemiseks takistusi. Eesti vastajad olid vähem optimistlikud: neist uskus seda ainult 2%.

13% kõigist vastanutest (Lätis 15% ja Eestis 11%) valis muud variandid, näiteks lasteaiakoha järjekorrad, lapse sagedased haigused või puue, teiseks tööks ümberõppimine, suutmatus leida sobivat töögraafikut, tööandjate soovimatus palgata väikeste lastega emasid ning soov luua ja arendada oma ettevõtet.

13% Eesti vastajatest väitis, et nad ei plaani töötada, sest neile meeldib olla koduperenaine. Seda vastusevarianti ei valinud Läti vastajate hulgast keegi.

10. MIS VÕIKS ESMAJÄRJESKORRAS AIDATA TEIL TÖÖTURULE NAASTA? (maksimaalselt 2 vastust)

Kahe riigi konsolideeritud andmete kohaselt peavad eelkooliealiste lastega emad paindlikku tööaega kõige olulisemaks teguriks, mis võiks aidata neil tööturule naasta. Üle poole vastanutest – 59% – mainib seda oma

vastustes. Ehkki see tegur on mõlemas riigis eduka töötamise kõige olulisem eeltingimus, erineb selle toetajate protsent Lätis ja Eestis: vastavalt 68% ja 48%.

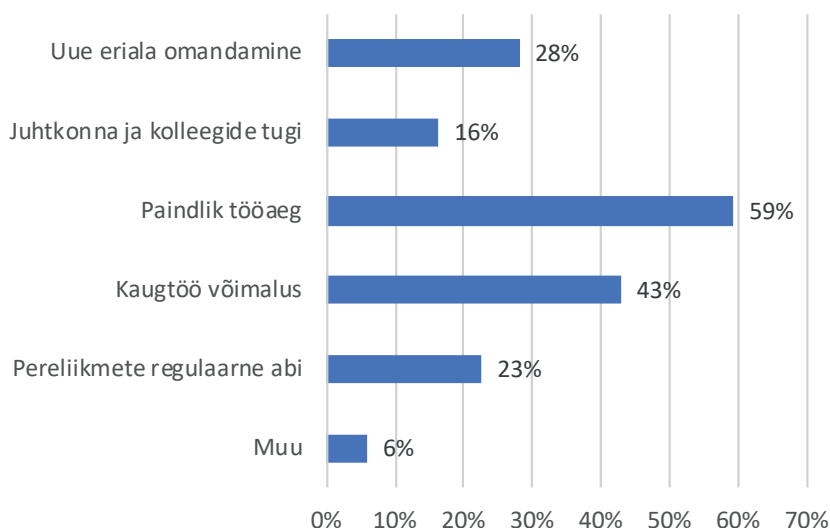

Diagramm 10.1. Läti ja Eesti vastajad koos: tööturule naasmise eeldused (protsent)

Teine tegur, mida mainib 43% vastanutest, on kaugtöö võimalus. Nii kõrge arvuni jõutakse aga peamiselt tänu Läti vastajatele: 57% neist usub, et kaugtöö võimaldaks hõlbustada nende osalemist tööturul, samas kui Eestis arvab seda vaid 25%.

Pea iga kolmas vastaja – 28% – peab edasise töötamise eelduseks uue eriala omandamist (Lätis 29% ja Eestis 27%).

Pea iga kolmas vastaja – 28% – peab edasise töötamise eelduseks uue eriala omandamist (Lätis 29% ja Eestis 27%).

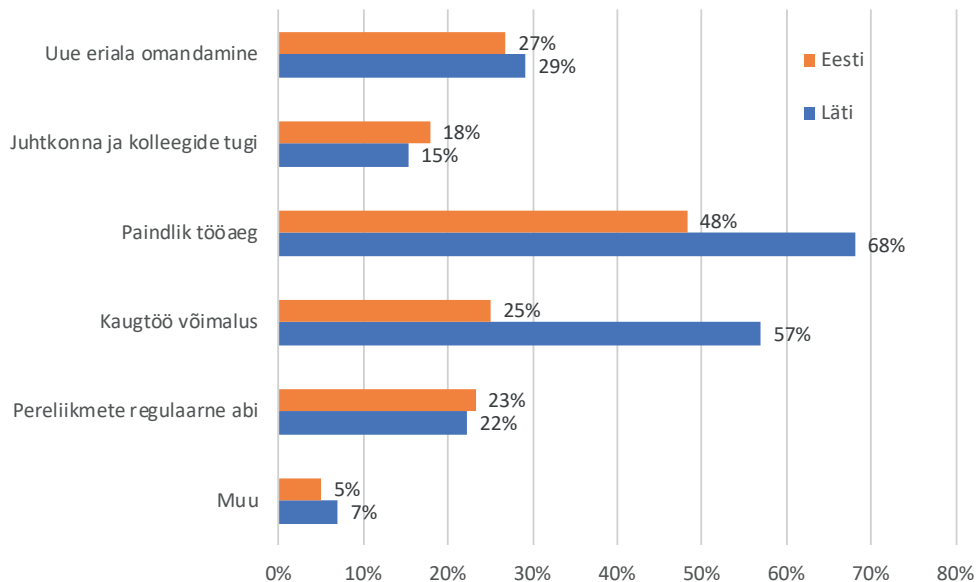

Diagramm 10.2. Tööturule naasmise eeldused riigiti (protsent)

Vähem rõhku pannakse pereliikmete regulaarsele abile koduste tööde tegemisel: 23% vastanutest peab seda ülioluliseks. Lätis ja Eestis on protsent peaaegu sama: vastavalt 22% ja 23%.

Kõige vähem populaarsemaks teguriks on juhtkonna ja kolleegide tugi: seda mainis vaid 16% vastanutest (Lätis 15% ja Eestis 18%).

11. MILLISED TEADMISED JA OSKUSED TEIL TÖÖTURUL OSALEMISEKS PUUDUVAD? (maksimaalselt 3 vastust)

Vaid 4% vastanutest (Lätis 6% ja Eestis 2%) usub, et neil on olemas kõik vajalikud teadmised ja oskused tööturul osalemiseks. Kõige sagedamini puudub kodustel emadel võõrkeelte oskus. Iga teine Läti vastaja – 53% – ja iga kolmas Eesti vastaja – 32% – ütleb seda. Järgmisena on töötutel emadel probleeme riigikeelega: kas läti või eesti keelega, mida tunnistas 27% vastanutest. Siiski näib olukord Eestis olevat palju soodsam kui Lätis. Kui koguni 36% Läti vastajatest väitis, et nende riigikeele oskus on ebapiisav, siis Eesti vastajatest mainib seda vaid 14%.

Kõige sagedamini puudub kodustel emadel võõrkeelte oskus. Iga teine Läti vastaja – 53% – ja iga kolmas Eesti vastaja – 32% – ütleb seda.

UURING EMADEST, KES ON EELKOOLIEALISTE LASTEGA KODUS, EI OSALE TÖÖTURUL NING KUULUVAD LÄTI JA EESTI SUURIMATESSE ETNILISTESSE VÄHEMUSTESSE

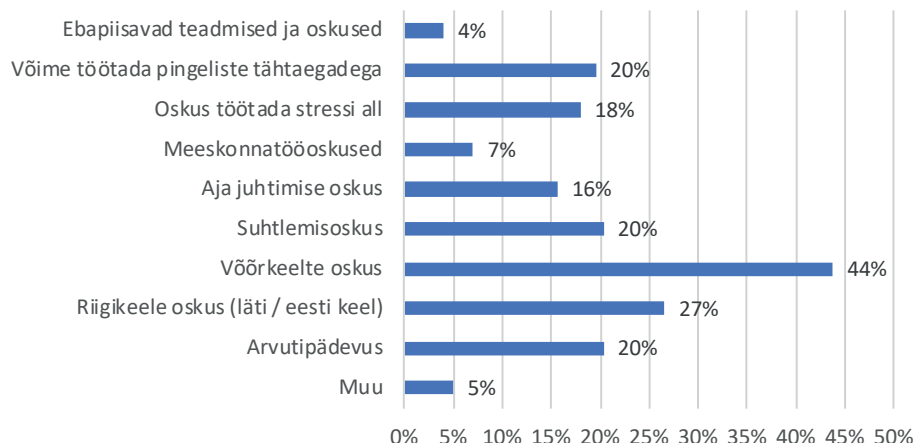

Diagramm 11.1. Läti ja Eesti vastajad koos: tööturul osalemiseks vajalike teadmiste ja oskuste puudumine (protsent)

Kahe riigi konsolideeritud andmete kohaselt väidab iga viies vastaja (20%), et tal pole piisavat arvutipädevust, suhtlemisoskust ega võimet töötada pingeliste tähtaegadega. Erinevused Läti ja Eesti vahel on ebaolulised ega ületa 6%.

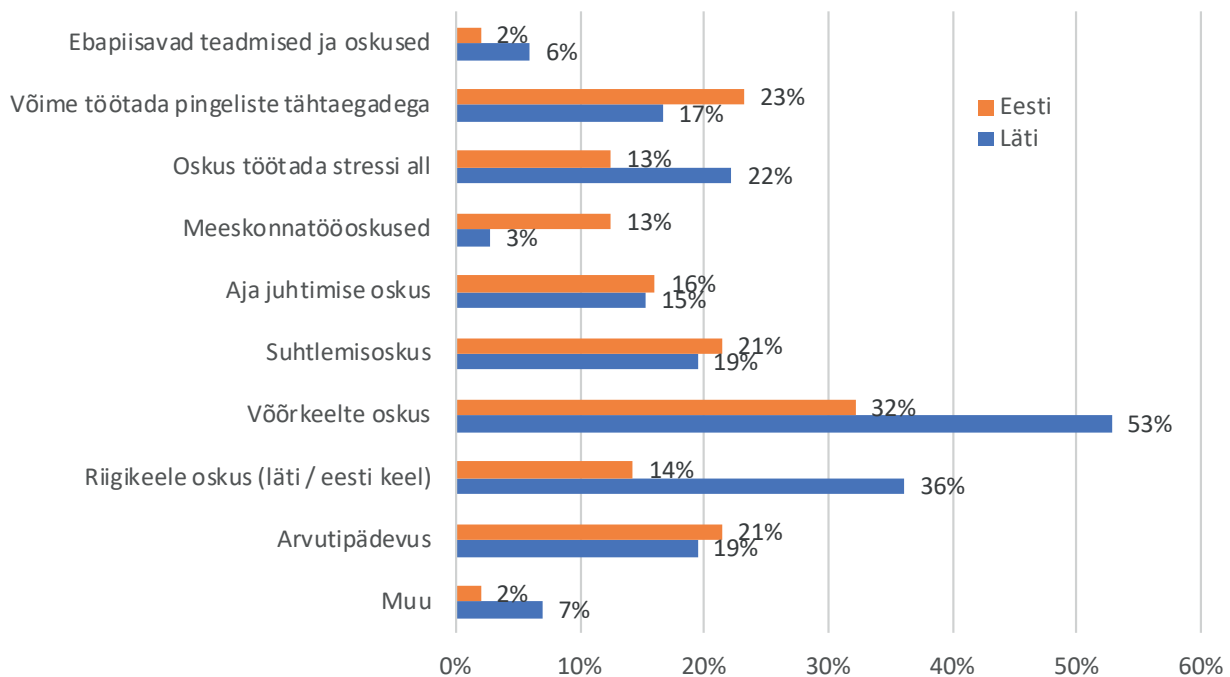

Diagramm 11.2. Tööturul osalemiseks vajalike teadmiste ja oskuste puudumine riigiti (protsent)

18% vastanutest väidab, et neil ei ole stressi olukorras töötamiseks piisavaid oskusi. Samal ajal täheldatakse, et Läti emad on stressi suhtes tundlikumad kui Eesti emad. 22% Läti vastajatest väitis, et neil ei ole stressi juhtimise oskusi piisavalt, võrreldes ainult 13%-ga Eesti vastajatest.

Üldiselt leiavad mõlema riigi vastajad, et neil on head aja juhtimise oskused ja suurepärased võimed meeskonnas töötamiseks.

12. KAS OLETE KOKKU PUUTUNUD TÖÖANDJATE SOOVIMATUSEGA PALGATA VÄIKESTE LASTEGA NAISI?

Kahe riigi konsolideeritud andmed näitavad, et tööandjate diskrimineeriv käitumine väikeste lastega naiste suhtes on endiselt olemas ja sellega puututakse sageli kokku. Koguni 60% vastanutest seisis silmitsi tööandjate soovimatusena neid palgata kas otseselt (28%) või varjatult (32%).

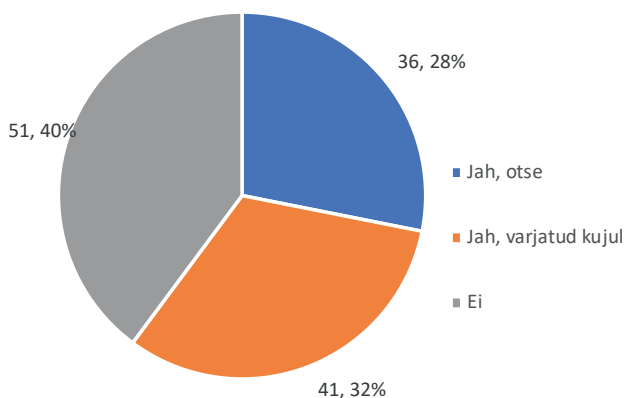

Diagramm 12.1. Läti ja Eesti vastajad koos: tööandjate soovimatus palgata väikeste lastega naisi (arv, protsent)

Riikidevaheline analüüs näitab, et Läti emad kannatavad diskrimineerimise all harvemini kui Eesti emad. 45% Läti vastajatest väitis, et nad ei ole kunagi kogenud tööandjate soovimatust neid tööle võtta nende koduse staatuse tõttu, võrreldes 32%-ga Eesti vastajatest.

Diskrimineeriv käitumine väikeste lastega naiste suhtes on endiselt olemas ja sellega puututakse sageli kokku.

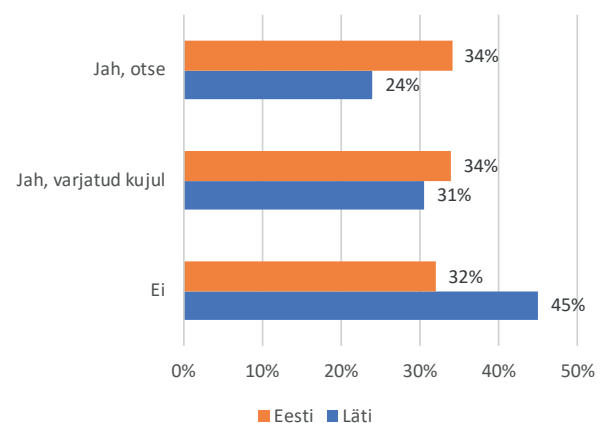

Diagramm 12.2. Tööandjate soovimatus palgata väikeste lastega naisi riigiti (protsent)

13. MILLIST TEAVET ON TEIL VAJA TÖÖLE NAASMISE OTSUSE TEGE- MISEKS? (võimlik oli mitu vastust)

Tööturule minekuks kaalub märkimisväärne arv uu-
ringus osalejaid ameti vahetamist. Iga kolmas vastaja
– 32% – vajab lisateavet, kuidas omandada uus eriala,
mille järele on praegu suur nõudlus. Andmed näitavad,
et mitmel emal puudub täielik ja selge pilt, kuidas tööd

otsida. Peaaegu 1/3 vastanutest – 27% – sooviks saada
teavet parimate viiside kohta uue töökoha otsimiseks.
Iga viies naine – 20% vastanutest – on huvitatud värbam-
isettevõtete pakutavatest teenustest ja sellest, kuidas ta
saaks neid ära kasutada.

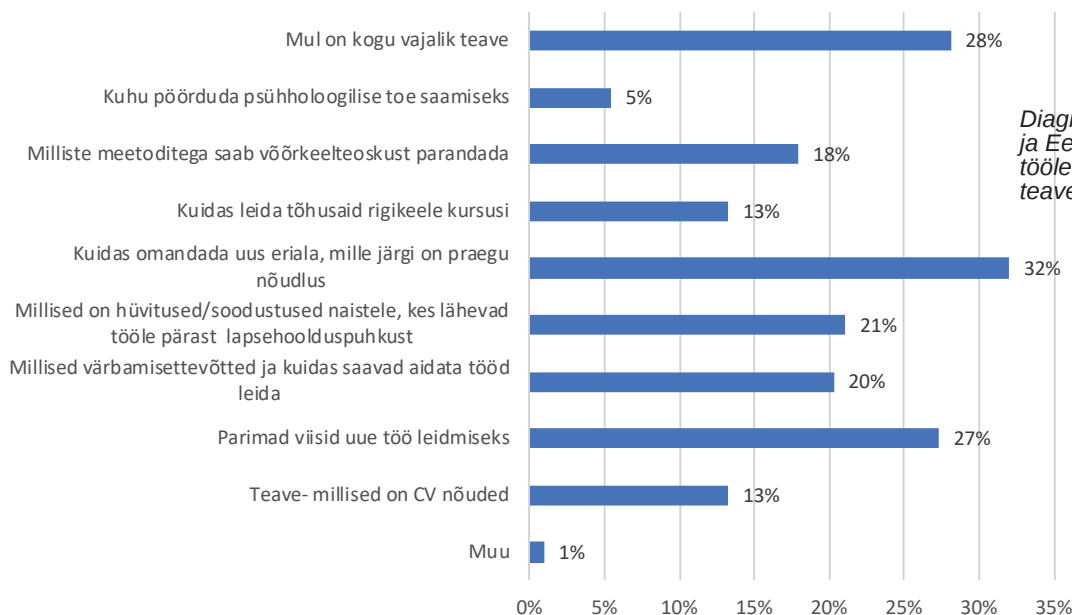

Diagramm 13.1. Läti ja Eesti vastajad koos: tööle naasmiseks vajalik teave (protsent)

Võib järeldada, et suur osa noori emasid ei ole oma sea-
duslikest õigustest täielikult teadlikud. Iga viies vastaja —
21% — on huvitatud hüvitistest ja soodustustest, mida
saavad naised pärast lapsehoolduspuhkust tööle naastes.

18% vastanutest sooviks laiendada oma arusaamist
võõrkeelte oskust parandavatest meetoditest. Vähem

populaarsed teemad, mida mainis 13% vastanutest, on
kaasaegsed nõuded CV-le ja võimalused leida tõhusaid
riigikeele kursusi. Ainult 5% naistest vajab lisateavet
neile pakutava psühholoogilise toe kohta.

28% vastanutest (Lätis 32% ja Eestis 23%) väitis, et neil
on kogu vajalik teave olemas.

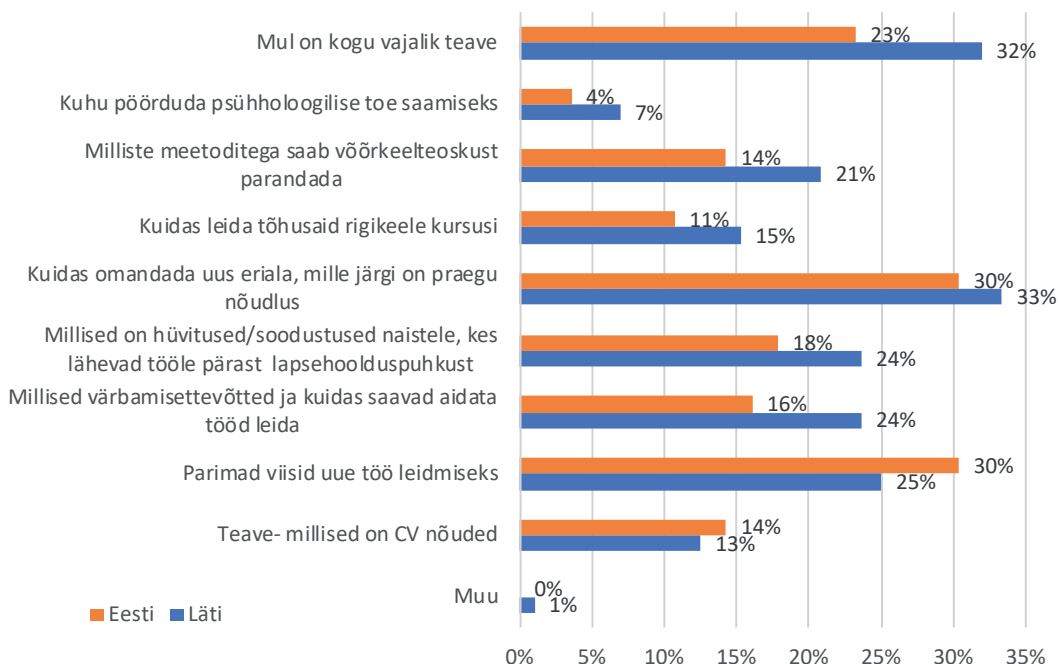

Diagramm 13.2. Tööle naasmiseks vajalik teave riigiti (protsent)

14. KAS OLETE KAALUNUD VÕI- MALUST LUUA OMA ETTEVÕTE?

Üldised ja riikidevahelised analüüsid näitavad, et kodustel emadel on ettevõtlik hoiak ja nad on ettevõtlusele orienteeritud. $\frac{3}{4}$ Lätis vastanutest – 76% – ja $\frac{1}{2}$ Eesti vastajatest – 52% – väitis, et nad mõtlevad oma ettevõttega tegelemisele.

Üldised ja riikidevahelised analüüsid näitavad, et kodustel emadel on ettevõtlik hoiak ja nad on ettevõtlusele orienteeritud.

15. MIS KÕIDAB TEID OMA ETTE- VÕTTEGA TEGELEMISEL? (maksimaalselt 3 vastust)

Üldiselt peavad küsitluses osalejad ettevõtlust soodsaks karjäärivõimaluseks: ainult 13% vastanutest (Lätis 10% ja Eestis 16%) ei näe oma ettevõttega tegelemises midagi atraktiivset. Eelkõige hindavad küsitletud emad võimalust töötada paindliku ajakava järgi omas tempos. Enam kui pooled vastanutest – 52% (58% Lätis ja 45% Eestis) – väitsid seda.

Võimalus oma potentsiaali rakendada on järgmine tegur, mis muudab ettevõtluse töötute emade silmis atraktiivseks. Seda mainis 50% vastanutest. Siiski täheldatakse olulist erinevust Läti ja Eesti vastajate arusaamade vahel: 60% Läti uuringus osalejatest peab eneseteostust tõsiseks argumendiks ettevõtte alustamiseks, samas kui ainult 38% Eesti intervjuueeritust jagab nende arvamust.

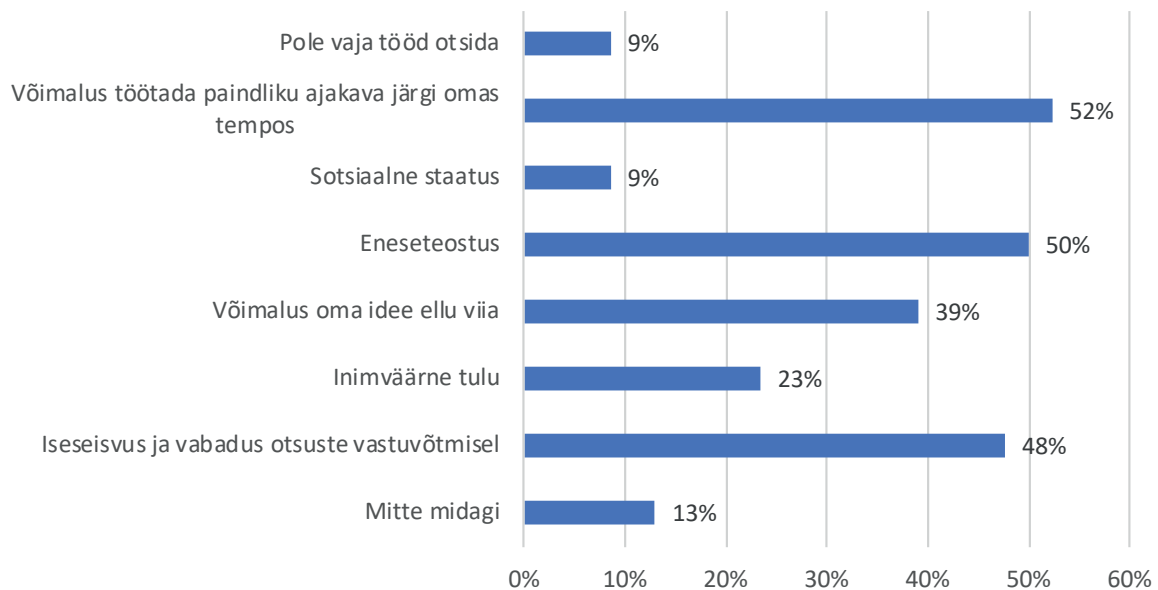

Diagramm 15.1. Läti ja Eesti vastajad koos: tegurid, mis muudavad oma ettevõtte atraktiivseks (protsent)

48% vastanutest hindab kõrgelt ettevõtlusega seotud iseseisvust ja otsustusvabadust. Läti emad demonstreerivad siin taas palju suuremat huvitatust ettevõtlushüvedest kui Eesti emad. 60% Läti vastajatest peab ärinai-seks saamise oluliseks teguriks iseseisvat toimetulekut, võrrelduna ainult 32%-ga Eesti vastajatest.

39% vastanutest hindab võimalust oma ideid ellu viia tänu ettevõtlusega tegelemisele. Selles osas on Läti ja Eesti vaadete erinevus väike, olles võrdne 2%-ga.

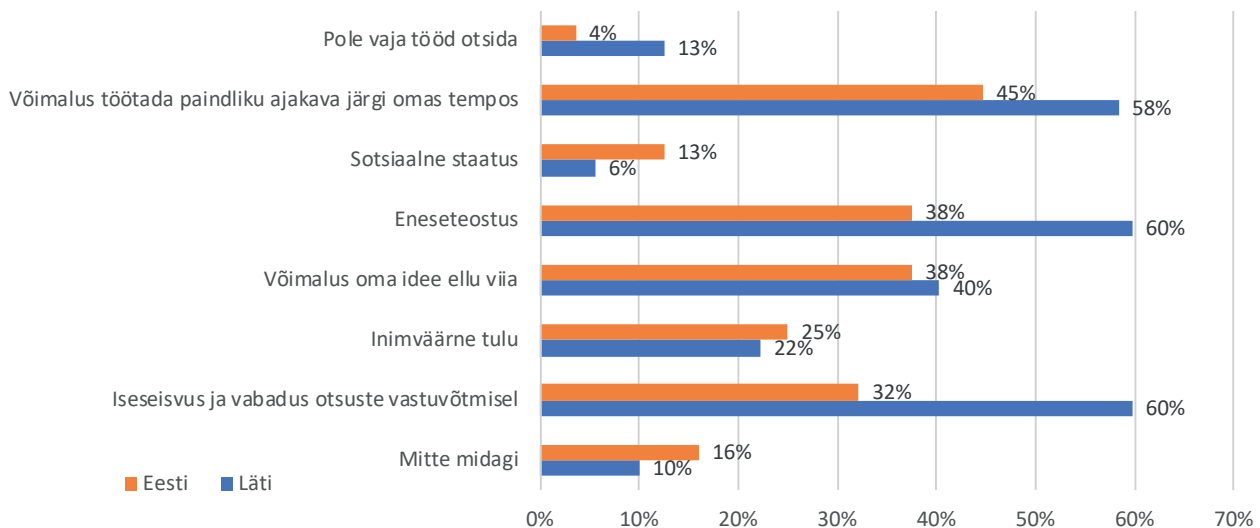

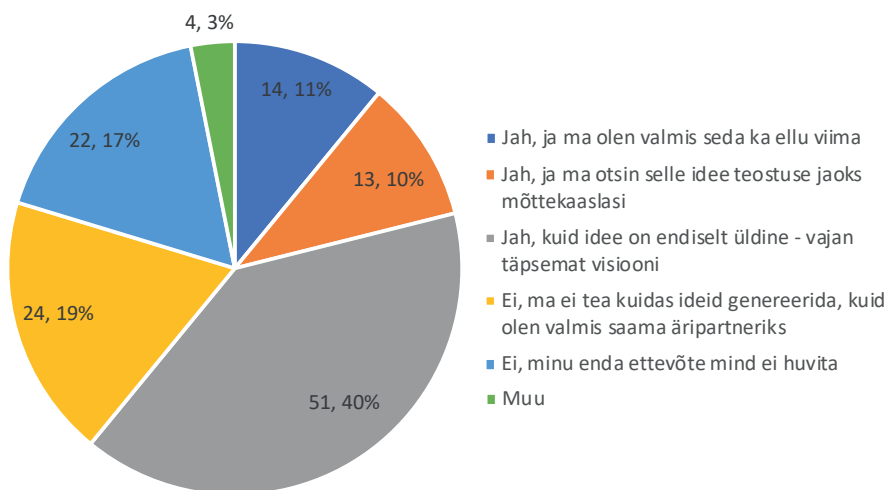
Diagramm 15.2. Tegurid, mis muudavad oma ettevõtte atraktiivseks, riigiti (protsent)

Inimväärset sissetulekut mainib ainult iga viies vastaja – 23% küsitletutest (Lätis 22% ja Eestis 25%). Kõige vähem populaarsed tegurid, mida nimetas 9% vastanutest, on sotsiaalne staatus ja vajaduse puudumine tööd otsida.

16. KAS TEIL ON KONKREETNE ÄRIIDEE?

Kuigi valdav enamus vastanutest nii Lätis kui ka Eestis on ettevõtliku meelsusega, tuleb teha palju, et muuta äriideed kasumlikeks ettevõteteks. 40% emadest väidab, et neil on äriideid, mis on siiski üsna üldised ja mida tuleb reaalsuseks muutmiseks edasi arendada. Oma võimalikust ärist selgemat visiooni omab 21%, kellest 11% on valmis iseseisvalt ettevõtet looma, 10% aga vajab äripartnereid.

Kuigi valdav enamus vastanutest nii Lätis kui ka Eestis on ettevõtliku meelsusega, tuleb teha palju, et muuta äriideed kasumlikeks ettevõteteks.

Iga viies vastaja – 19% intervjueritutest – tunnistab, et ta pole ideede genereerimises tugev, kuid ta hakkaks hea meelega kellegi teise partneriks, mis on üsna teostatav strateegia.

Ettevõtlus ei huvita 17% vastanutest (Lätis 15% ja Eestis 20%).

Diagramm 16.1. Läti ja Eesti vastajad koos: äriidee olemasolu (arv, protsent)

17. MIS TAKISTAB TEID ÄRI ALUS- TAMAST? (maksimaalselt 3 vastust)

Rahaliste ressursside nappus on peamine tegur, mis takistab 66% töötutest emadest ettevõtlust alustamast. 42%-l vastanutest puudub enesekindlus ettevõtjaks hakkamiseks. Nagu riikide-vaheline analüüs näitab, on Läti vastajad vähem endas kindlad kui Eesti omad, mida näitavad arvud: 46% võrreldes 38%-ga.

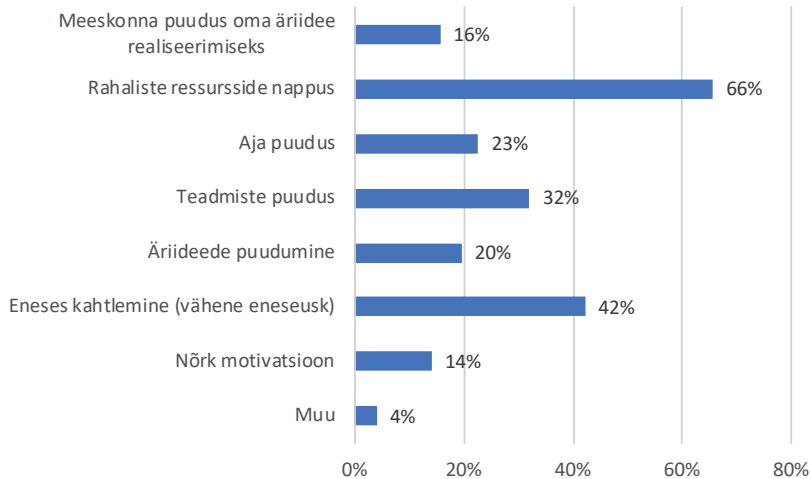
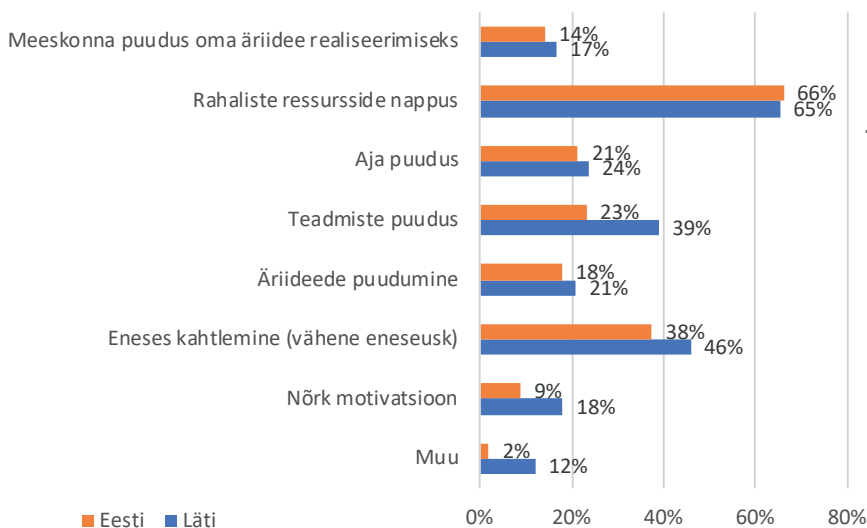

Diagramm 17.1. Läti ja Eesti vastajad koos: takistused ettevõtte asutamisele (protsent)

Iga kolmas naine – 32% kõigist vastanutest – eeldab, et tal pole ettevõttega tegelemiseks piisavalt teadmisi. Siinkohal demonstreerivad jällegi Läti vastajad vähem eneseusku kui vastajad Eestis: 39% Läti intervjuueeritustest peavad ebapiisavaid teadmisi oluliseks takistuseks oma teel ärimaailma, võrreldes 23%-ga Eesti intervjuueeritustest.

23% vastanutest usub, et neil ei ole ettevõtte loomiseks piisavalt aega ja 20%-l ei ole äriideed. Vastavalt 16%-l ja 14%-l vastajatest puudub usaldusväärne meeskond oma äriideede elluviimiseks ning on madal motivatsioon.

Diagramm 17.2. Ettevõtte asutamise takistused riigiti (protsent)

18. HINNAKE OMA ETTEVÕTTEGA TEGELEMISEKS VAJALIKKE OSKU- SI JA PÄDEVUSI SKAALAL 1 KUNI 5 (1 – madalaim hinne, 5 – kõrgeim).

Kahe riigi konsolideeritud andmete kohaselt omistati kõrgeim keskmine hinne – 4,1 – võimele pidevalt õppida, madalaim keskmine hinne - 3,5 - omistati juhtimisoskusele, suutlikkusele läbi rääkida, aga ka loovusele ja võimele mõelda kastist välja. Hinded 3,6 – 3,7 anti algatusvõimele, analüüsioskusele, stressitalu-

vusele, otsustamisoskusele ja paindlikkusele, mida võib pidada heaks tulemuseks. Vastajad näitasid kindlust oma organiseerimise, probleemide lahendamise, aja juhtimise ja suhtlemisoskuse ning püsivuse suhtes, millele anti keskmised hinded 3,8 – 3,9.

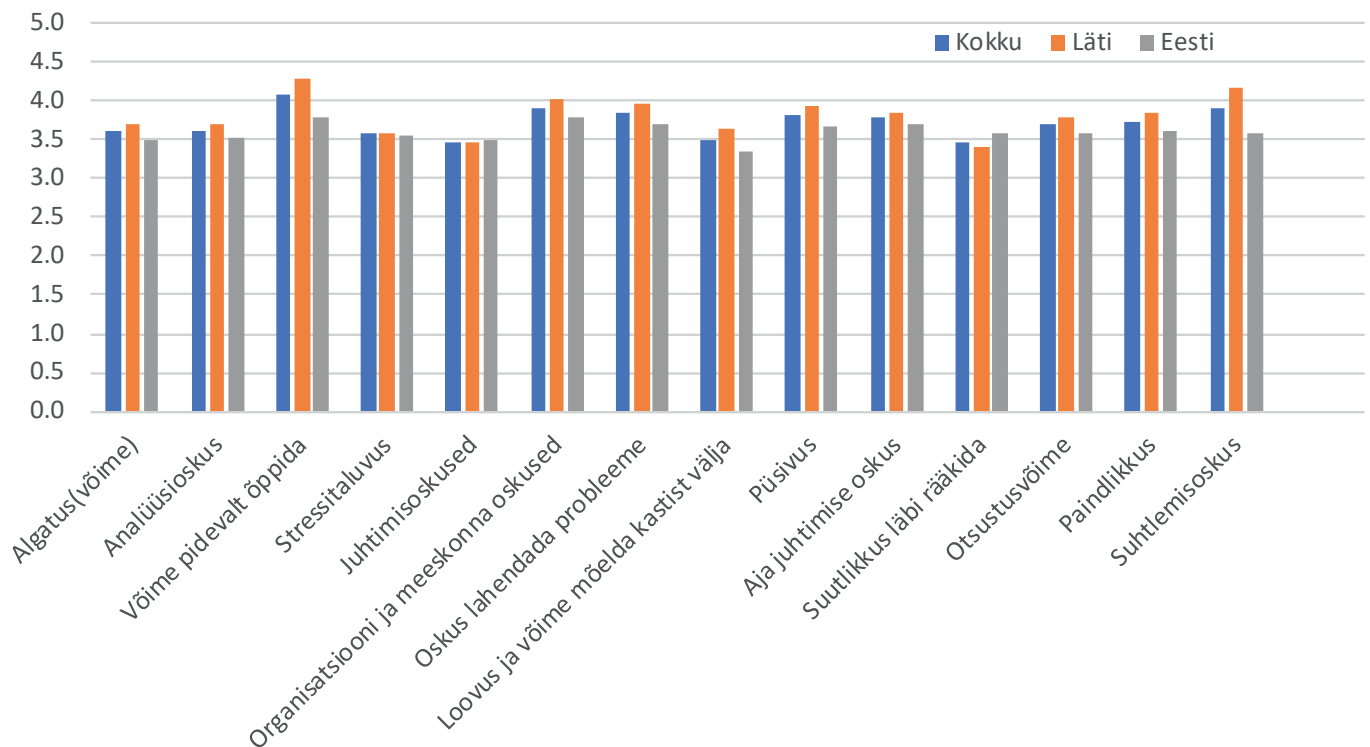

Diagramm 18.1. Läti ja Eesti vastajad kokku ja riikide kaupa: ettevõtte juhtimiseks vajalike oskuste ja pädevuste hindamine (arvväärtus)

Riikidevaheline analüüs näitab, et Läti vastajad hindavad oma oskusi ja pädevusi üldiselt kõrgemalt kui Eesti omad. Läti emad on eriti kindlad oma organiseerimis-, probleemilahendus- ja suhtlemisoskustes, aga ka võimes pidevalt õppida. Need oskused said suurepärased keskmised hinded vahemikus 4,0 kuni 4,3.

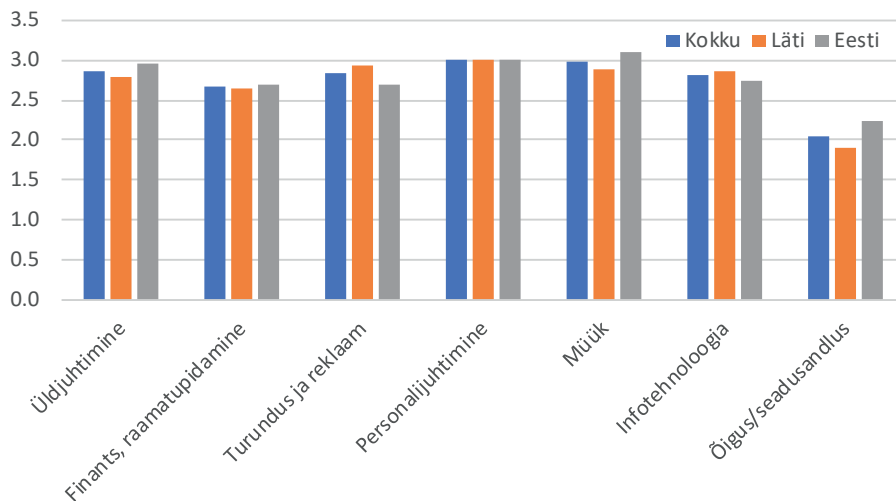
Eesti kõrgeim keskmine hinne on palju madalam – 3,8 ning see anti elukestva õppe võimele ja organiseerimisoskusele. Samuti võib märkida, et Eesti keskmised hinded on väiksema ulatusega kui Lätis ja jäävad vahemikku 3,3 – 3,8, võrrelduna vahemikuga 3,4 – 4,3 Lätis.

Läti emad on eriti kindlad oma organiseerimis-, probleemilahendus- ja suhtlemisoskustes, aga ka võimes pidevalt õppida.

19. HINNAKE OMA TEADMISI JÄRGMISTES VALDKONDADES SKAALAL 1 KUNI 5 (1 – madalaim hinne, 5 – kõrgeim).

Võrreldes eelmise küsimusega nr 18, andsid vastajad oma teadmistele ettevõtluses olulistes valdkondades palju madalama hinde kui isiklike oskuste ja pädevuste

eest. Enamasti hindasid Eesti emad oma teadmisi sama kõrgelt või pisut kõrgemalt kui Läti emad. Erinevused on siiski ebaolulised.

Kahe riigi konsolideeritud andmete kohaselt anti kõrgeim keskmine hinne – 3,0 – sellistele äritegevuse valdkondadele nagu personalijuhtimine ja müük. Emade õigusalasale asja-tundlikkusele omistati madalaim keskmine tulemus – 2,0. Hinded 2,7 – 2,8 anti finants-valdkonnale ja raamatupidamisele, turundusele ja reklaamile ning infotehnoloogiale. Paremusest teine keskmine tulemus – 2,9 – anti üldjuhtimisele.

Diagramm 19.1. Läti ja Eesti vastajad kokku ja riikide kaupa: teadmised järgmistes valdkondades (arvväärtus)

20. MILLISES VALDKONNAS SOOVI- TE ETTEVÕTLUSEGA TEGELEDA? (maksimaalselt 3 vastust)

Nii Läti kui ka Eesti vastajate jaoks on kõige huvipakkuvam ettevõtlusega tegelemise valdkond ilusektor, mida mainis 19% uuringus osalenutest. Eesti intervjuueeritavad näitasid aga iluteenuste pakkimise vastu suuremat huvi kui Läti omad: 23%, võrreldes 15%-ga.

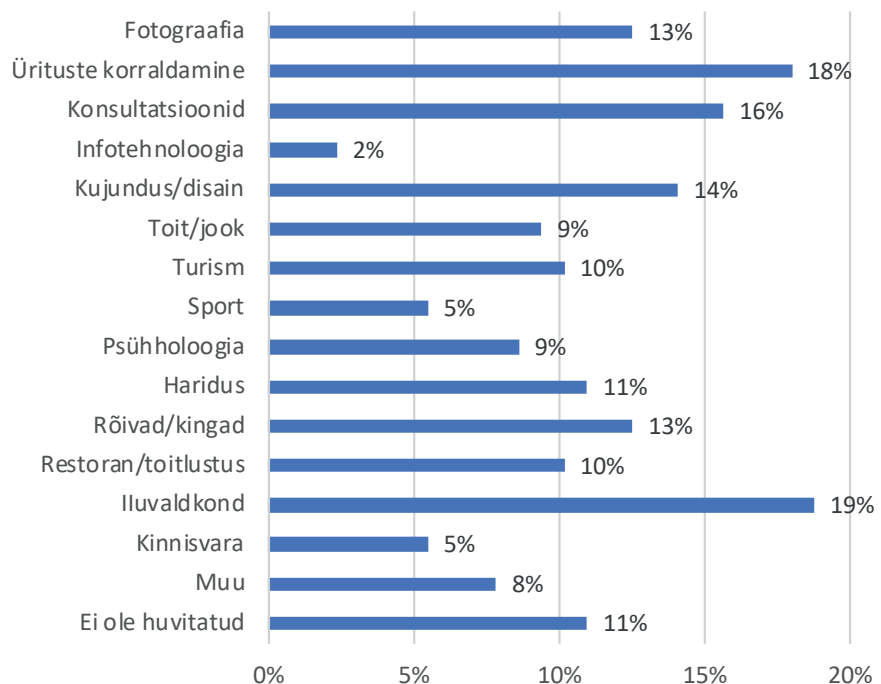
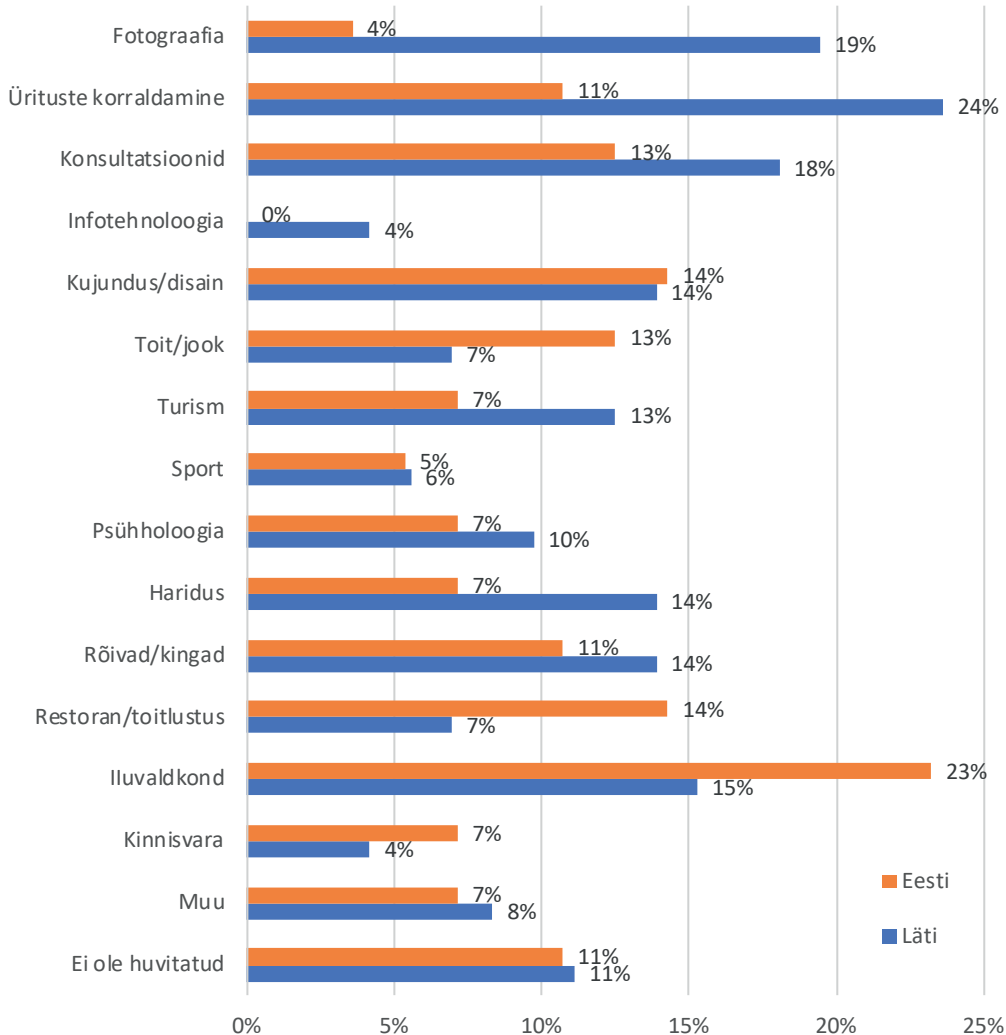

Diagramm 20.1. Läti ja Eesti vastajad kokku: valdkondade atraktiivsus ettevõtlusega tegelemiseks (protsent)

Populaarsuselt teine ettevõtlussfäär, mille valis 18% vastanutest, on ürituste korraldamine. Selles küsimuses täheldatakse Lätis ja Eestis saadud tulemuste vahel olulist erinevust. Iga neljas Läti ema – 24% – soovib te-

geleda ürituste korraldamisega, samas kui Eesti emadest peab seda valdkonda huvitavaks iga kümnes – 11%.

Kolmas populaarseim ärivaldkond on konsultatsioonid. Seda mainis 16% vastanutest.

Selliseid valdkondi nagu toitlustamine, rõivad / kingad, haridus, turism, disain ja fotograafia valis 10% – 15% uuringus osalenutest.

Ettevõtluse valdkonnad, mille valis vähem kui 10% vastanutest, on kinnisvara, psühholoogia, sport, toit / jook ja infotehnoloogia. IT on uuringus osalejate jaoks kõige vähem atraktiivne sektor, mille valis vaid 2% vastanutest.

Diagramm 20.2. Valdkondade atraktiivsus ettevõtlusega tegelemiseks (protsent)

21. MILLISED ON TEIE ARVATES PEAMISED RASKUSED, MILLEGA NAISETTEVÕTJAD KOKKU PUUTUVAD? (maksimaalselt 2 vastust)

Läti ja Eesti vastajate tõekspidamiste kohaselt seisavad naisettevõtjad edu saavutamisel silmitsi mitmete probleemide ja raskustega. Samas paistavad Eesti emad optimistlikumad kui Läti emad.

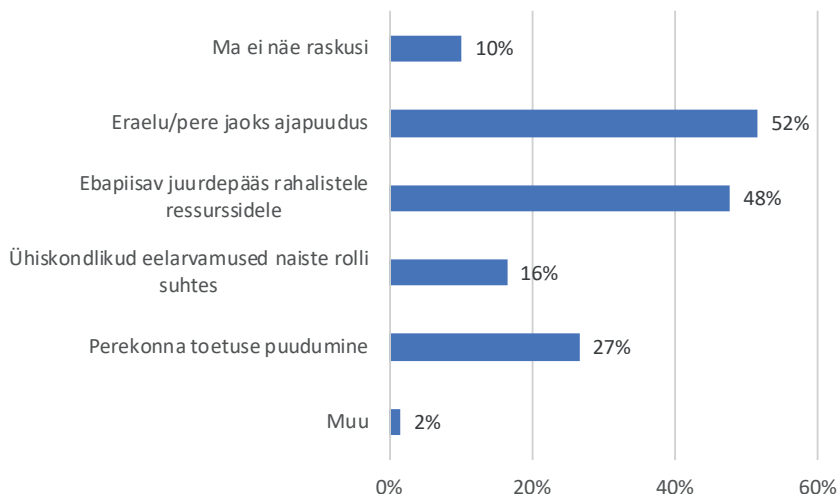
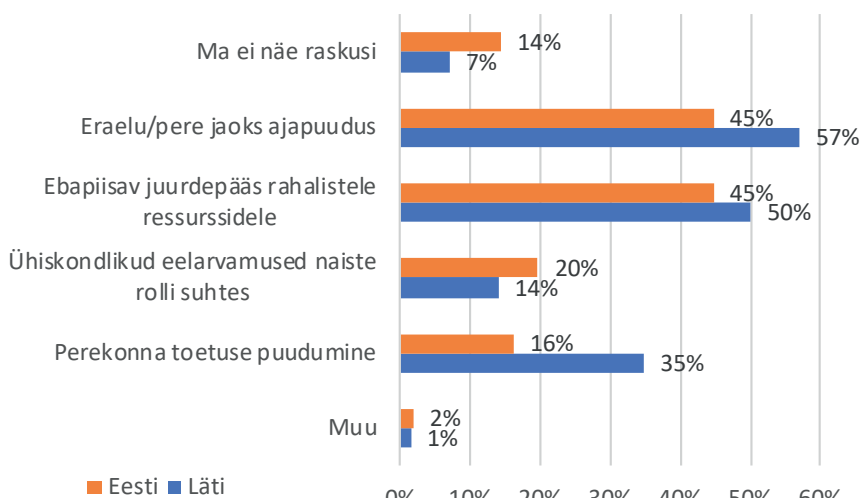

Diagramm 21.1. Läti ja Eesti vastajad kokku: naisettevõtjate raskused ettevõtluses (protsent)

Enam kui pooled uuringus osalenutest – 52% (57% Läti vastajatest ja 45% Eesti vastajatest) – leiavad, et ärinaistel napib isikliku elu ja pere jaoks aega. Lisaks on Läti ja Eesti emad ühel meelel, et naisettevõtjatel puudub piisav juurdepääs rahalistele ressurssidele: seda tegurit mainivad 50% Läti ja 45% Eesti küsitlenust. Iga kolmas Läti vastaja – 35% – usub, et äri-naised ei saa pere liikmetelt piisavalt tuge. Seda probleemi mainib ainult 16% Eesti vastajatest.

Enam kui pooled uuringus osalenutest leiavad, et ärinaistel napib isikliku elu ja pere jaoks aega.

Iga viies Eesti vastaja – 20% – eeldab, et naisettevõtjad kannatavad eelarvamuste tõttu, mis on seotud naise rolliga ühiskonnas, samas kui 14% Läti vastajatest osutab sellele probleemile. 10% uuringus osalenutest (7% Läti vastajatest ja 14% Eesti vastajatest) usub, et raskusi ei ole.

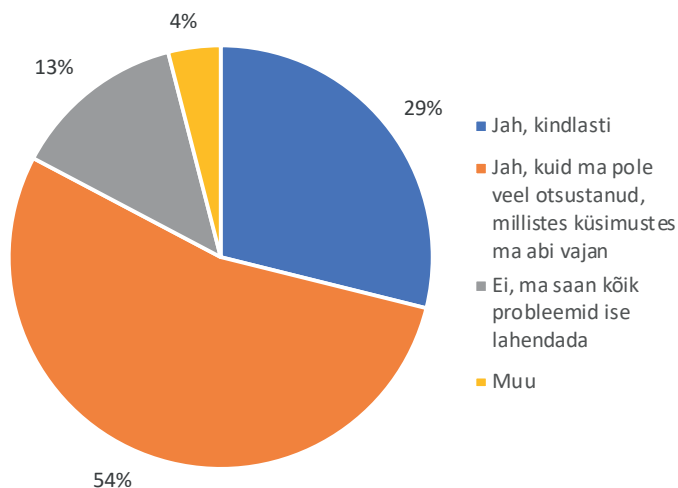
Diagramm 21.2. Naisettevõtjate raskused ettevõtluses riigiti (protsent)

22. KAS OLETE KOKKU PUUTUNUD – PÄRISELUS VÕI MASSIMEEDIAS – NÄIDETEGA NAISETTEVÕTJATEST, KES TEID PAELUSID VÕI INSPIREERISID?

Andmete analüüs näitab, et nii Läti kui ka Eesti vastajad on tundlikud reaalse elu näidete, juhtumite ja edulugude suhtes, mis neid mõjutavad ja neis emotsioone esile kutsuvad. Suur osa – 89% – Läti emadest väitis, et neile on avaldanud muljet ja neid on inspireerinud tegeliku elu näited naisettevõtjatest. Vastav protsent Eestis on väiksem, kuid siiski märkimisväärne – 75%.

23. KAS VAJATE OMA ETTEVÕTTE LOOMISEKS MENTORIT (MENTOREID)?

Nii Läti kui ka Eesti emad, kes uuringus osalesid, väljendasid koostöö vastu mentoriga suurt huvi. Märkimisväärne osa (83%) kõigist vastanutest väitis, et neil on ettevõtte alustamiseks vaja mentorit. Neist 54% ei ole siiski määratlenud valdkondi, milles nad abi vajaksid. 13% küsitletutest (8% Läti vastajatest ja 20% Eesti vastajatest) väitis, et suudavad kõik probleemid ise lahendada.

Märkimisväärne osa (83%) kõigist vastanutest väitis, et neil on ettevõtte alustamiseks vaja mentorit.

Diagramm 23.1. Läti ja Eesti vastajad koos: mentori vajadus (protsent)

24. MILLIST ABI SOOVIKSITE MENTORI(TE)LT SAADA? (maksimaalselt 3 vastust)

Kahe riigi konsolideeritud andmete kohaselt vajab kõige suurem osa vastanutest – 42% – mentori tuge kapitali leidmiseks. 37% emadest on huvitatud mentori juhendamisel äriplaani koostamisest, 29% küsitletutest on aga huvitatud äriidee väljatöötamisest koos mentoriga.

24% uuringus osalejatest vajab abi lõpptoot / teenuse reklaamimisel. Ülejäänud 24% küsitletutest on huvitatud konsultatsioonidest, mis käsitlevad suhtlust riigiasutustega. Iga viies vastaja – 21% – sooviks teha mentori juhendamisel turuanalüüsi.

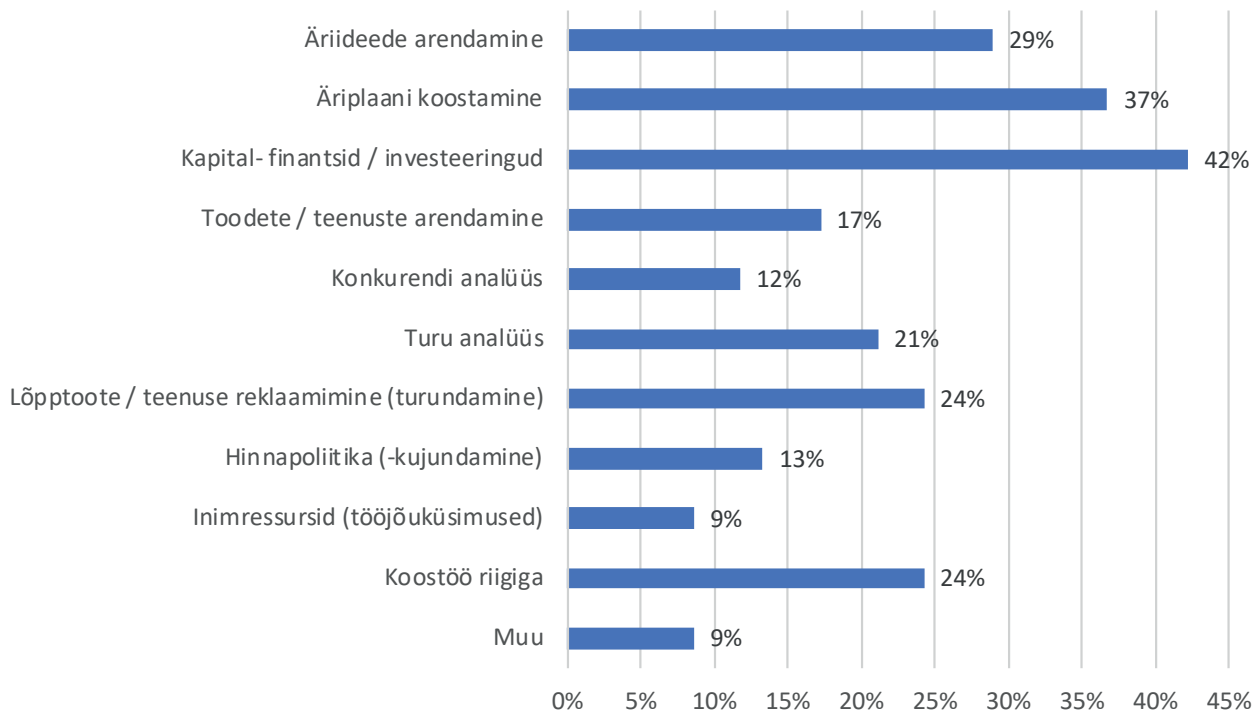

Diagramm 24.1. Läti ja Eesti vastajad koos: valdkonnad, kus on vaja mentori(te) abi (protsent)

Abi toote / teenuse loomisel, hinnakujunduspoliitikas, konkurentide analüüsimisel ja töös personaliga soovis vastavalt 17%, 13%, 12% ja 9% vastajatest.

25. KAS TEIL ON HOBI? MILLINE?

Kui 69%-l Läti vastajatest on hobi, siis Eesti vastajatest väidab seda peaaegu kaks korda vähem – 36%. Uuringu käigus nimetasid küsitletud emad 22 tegevust, mida nad teevad, alates kokkamisest ja lõpetades intellektuaalsete mängudega.

Kahe riigi konsolideeritud andmete põhjal on kõige populaarsemaks hobiks käsitöö, mida mainib 15% vastanutest (Lätis 21% ja Eestis 7%) ning mis hõlmab viltimist, kudumist, heegeldamist, mänguasjade ja nukkude tegemist, dekupaaži, ehete valmistamist ning albumite koostamist.

Järgmisena nimetas 9% vastanutest fotograafiat (Lätis 11% ja Eestis 5%) ning 8% kokkamist (Lätis 7% ja Eestis 9%), sealhulgas tervislike toitude retseptide loomist. Tegevused, mida Läti vastajad korduvalt

mainisid, kuid millel ei ole Eestis suurt populaarsust, on tantsimine (8% Läti küsitletutest), lugemine (6%) ja sport (6%).

Hobid, mida kummaski riigis märkis alla 5% vastanutest, on kinnisvara, loomad, kolleksioneerimine, disain, küünekunst, soengud, esoteerika, intellektuaalsed mängud, taimed, muusika, laulmine, kirjutamine / blogimine, reisimine, lapsehoidmine / ühised tegevused lastega ja investeerimine.

Kui 69%-l Läti vastajatest on hobi, siis Eesti vastajatest väidab seda peaaegu kaks korda vähem – 36%.

26. KUI JAH, KAS OLETE KUNAGI MÕELNUD MUUTA HOBI ÄRIKS?

Järgides praegust populaarset suundumust, kaalub 71% hobiga vastajatest selle muutmist ettevõtluseks, mis näitab, et intervjueritavad on ettevõtliku mõtteviisiga. Lätis ja Eestis on arvud üsna sarnased: vastavalt 68% ja 80%.

27. MILLIST NAIST PEATE EDUKAKS?

Läti ja Eesti vastajad on üksmeelsed oma arvamuses, et edukas naine on keegi, kes suudab säilitada tervisliku tasakaalu töö ja isikliku elu vahel. Ligi pooled küsitluses osalenutest — 48% — väitsid seda. Iga kolmas vastaja — 31% — usub, et naist võib pidada edukaks, kui ta saab endale lubada töötamist enda jaoks, mitte raha pärast. Nii kõrge protsendini jõuti peamiselt tänu Läti emadele: selle vastusevariandi poolt hääletas koguni 43% neist, võrreldes 16%-ga Eesti emadest.

Läti ja Eesti vastajad on üksmeelsed oma arvamuses, et edukas naine on keegi, kes suudab säilitada tervisliku tasakaalu töö ja isikliku elu vahel.

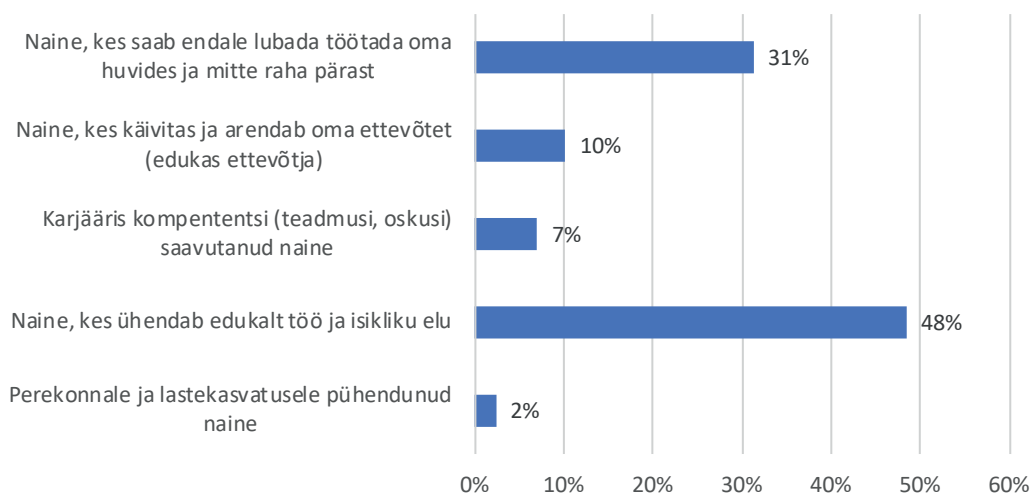
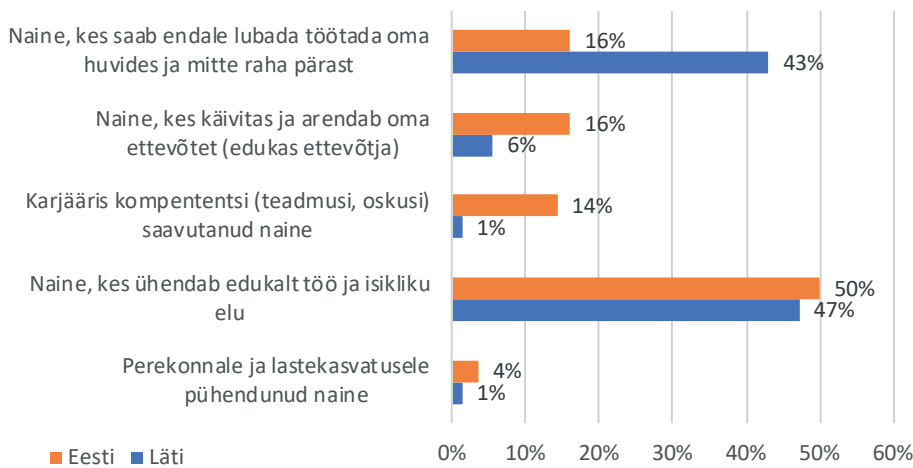

Diagramm 27.1. Läti ja Eesti vastajad koos: nägemus edukast naisest (protsent)

Ainult iga kümnes vastaja – 10% – usub, et naist võib pidada edukaks, kui tal õnnestus käivitada ja arendada oma ettevõtet, kuid ta ei saavutanud palju teistes eluvaldkondades. Seda väidet toetas 6% Läti ja 16% Eesti intervjuueeritustest.

Diagramm 27.2. Nägemus edukast naisest riigiti (protsent)

7% vastanute jaoks annab muljetavaldav karjäär põhjuse naist edukaks nimetada. Nagu näitab riikidevaheline analüüs, hindavad Eesti emad tööalaseid saavutusi rohkem kui Läti emad: vastavalt 14% ja 1%.

Vähetähtis arv vastajaid – 2% – peab naist edukaks, kui ta pühendub täielikult perele ja laste kasvatamisele.

JÄRELDUSED

Aruandest nähtub, et 128 vastajast koosnev valim on piisav ja võimaldab teha järeldusi SREde arvamuste kohta teemadel, mis on otseselt seotud nende sotsiaalse kaasatusega tööhõive ja ettevõtluse kaudu.

Dokument pakub üksikasjalikku andmete analüüsi ja on sisendiks esialgse sotsiaalse kaasamise mudeli väljatöötamisel, mida piloteeritakse kavandatud ürituste läbiviimisel ja tegevuste korraldamisel.

LISA 1. KÜSITLUSANKEET

Kallis ema!

Kutsume teid osalema uuringus, mis korraldatakse projekti „ActiveMoms” raames. Projekti kaasrahastab Euroopa Liit ja mille eesmärk on aidata kaasa sotsiaalsele kaasatusele väikeste lastega naiste hulgas, kes ei osale tööturul ning kuuluvad Läti ja Eesti suurimatesse etnilistesse vähemustesse - venelaste, valgevenelaste, ukrainlaste ja poolakate hulka.

Küsitlus on anonüümne. Palume siiski jätta oma kontaktandmed juhuks, kui soovite osaleda projektiüritustel Lätis (Riias, Jelgavas) ja / või Eestis (Rakveres).

Kahel järjestikusel aastal korraldatakse 14 üritust:

Tööhõive ümarlauarutelud

Ettevõtluspäevad „Oma ettevõtte on valik!”

Inimeselt-inimesele võrgustikuüritused, mille eesmärk on mitteametlik suhtlus ja uute sidemete loomine

Sihtrühma esindajatel on võimalus leida mentor või olla vabatahtlikuks enda valitud ettevõttes. Projektis osalemine on täiesti tasuta. Kõik kulud, sealhulgas reisi-, majutus- ja toitlustuskulud, kaetakse projekti vahenditest. Ole aktiivne!

ISIKUANDMED

1. Elukoht

- ☐ Läti, Riia, Riia rajoon
- ☐ Läti, Zemgale
- ☐ Läti, muud piirkonnad

- ☐ Eesti, Kirde-Eesti
- ☐ Eesti, muud piirkonnad

2. Vanuserühm☐ alla 21☐ 22-25☐ 26-30☐ 31-35☐ 36-40☐ üle 40**3. Emakeel**☐ läti☐ eesti☐ vene☐ ukraina☐ valgevene☐ poola☐ muu:**4. Haridus**☐ lõpetamata keskharidus☐ keskharidus☐ kutsekeskharidus☐ lõpetamata kõrgem☐ kõrgem (bakalaureusekraad)☐ kõrgem (magistrikraad)☐ doktorikraad / PhD☐ muu:**5. Mitu last teil on?**☐ üks☐ kaks☐ kolm☐ üle kolme**6. Kas olete praegu ametlikul lapsehoolduspuhkusel?**☐ Jah☐ Ei**7. Kui ei, siis millal teie viimane ametlik lapsehoolduspuhkus lõppes?**☐ vähem kui aasta tagasi☐ 1-2 aastat tagasi☐ 3-4 aastat tagasi☐ 5 ja rohkem aastat tagasi**8. Mida tegite enne raseduspuhkusele minekut? (võimalik on mitu vastust)**☐ Õppisin☐ Olin palgatöötaja☐ Tegelesin ettevõtlusega☐ Ei töötanud ega õppinud**TÖÖHÕIVE (PALGATÖÖ)****9. Mis takistab teil praegu tööturule naasmast? (maksimaalselt 3 vastust)**☐ Koduste majapidamistööde suurenemine pärast lapse sündi☐ Soov veeta rohkem aega perega☐ Ma ei plaani tööle minna: mulle meeldib koduperenaise roll☐ Kardan, et erialane kvalifikatsioon on kadunud☐ Viimasel töökohal muutunud nõuded tööle / erialale☐ Sobivate tööpakkumiste puudumine tööturul (töökoha vahetuse korral)☐ Ühiskondlikest eelarvamustest põhjustatud süütunne☐ Muu:**10. Mis võiks esmajärjekorras aidata teil tööturule naasta? (maksimaalselt 2 vastust)**☐ Pereliikmete regulaarne abi kodustes☐ majapidamistöödes☐ Kaugtöö võimalus☐ Paindlik tööaeg☐ Juhtkonna ja kolleegide tugi☐ Uue eriala omandamine☐ Muu:

11. Millised teadmised ja oskused teil tööturul osalemiseks puuduvad? (maksimaalselt 3 vastust)

☐ Arvutipädevus	☐ Meeskonnatööoskus
☐ Riigikeele oskus (läti / eesti)	☐ Võime töötada stressi all
☐ Võõrkeelte oskus	☐ Võime töötada pingeliste tähtaegadega
☐ Suhtlemisoskus	☐ Muu:
☐ Aja juhtimise oskus	

12. Kas olete kokku puutunud tööandjate soovimatusega palgata väikeste lastega naisi?

☐ Jah, seda öeldi otse.	☐ Ei
☐ Jah, varjatult.	

13. Millist teavet on teil vaja tööle naasmise otsuse tegemiseks? (võimalik on mitu vastust)

- ☐ Teave, millised on CV nõuded
- ☐ Parimad viisid uue töö leidmiseks
- ☐ Millised värbamisettevõtted ja kuidas saavad aidata tööd leida
- ☐ Millised on hüvitused/soodustused naistele, kes lähevad tööle pärast lapsehoolduspuhkust
- ☐ Kuidas omandada uus eriala, mille järgi on nõudlus
- ☐ Kuidas leida tõhusaid riigikeele kursusi
- ☐ Milliste meetoditega saab võõrkeelte oskust parandada
- ☐ Kuhu pöörduda psühholoogilise toe saamiseks
- ☐ Mul on kogu vajalik teave.
- ☐ Muu:

ETTEVÕTLUS (OMA ETTEVÕTE)

14. Kas olete kaalunud võimalust luua oma ettevõtte?

☐ Jah	☐ Ei

15. Mis köidab teid oma ettevõttega tegelemisel? (maksimaalselt 3 vastust)

☐ Iseseisvus ja vabadus otsuste vastuvõtmisel	☐ Võimalus töötada paindliku ajakava järgi omas tempos
☐ Inimväärne tulu	☐ Pole vaja tööd otsida
☐ Võimalus oma idee ellu viia	☐ Mitte midagi
☐ Eneseteostus	☐ Muu:
☐ Sotsiaalne staatus	

16. Kas teil on konkreetne äriidee?

☐ Jah, ja ma olen valmis seda ka ise ellu viima.	☐ Ei, ma ei tea, kuidas ideid genereerida, kuid olen valmis saama äripartneriks.
☐ Jah, ja ma otsin selle idee teostuseks mõttekaaslast.	☐ Ei, minu enda ettevõtte ei huvita mind.
☐ Jah, kuid idee on veel üldine – vajan täpsemat visiooni.	☐ Muu:

17. Mis takistab teid äri alustamast? (maksimaalselt 3 vastust)

☐ Nõrk motivatsioon	☐ Rahaliste ressursside nappus
☐ Eneses kahtlemine (vähene eneseusk)	☐ Meeskonna puudus oma äriidee realiseerimiseks
☐ Äriideede puudumine	☐ Muu:
☐ Teadmiste puudus	
☐ Aja puudus	

18. Hinnake oma ettevõttega tegelemiseks vajalikke oskusi ja pädevusi skaalal 1 kuni 5 (1 – madalaim hinne, 5 – kõrgeim).

Algatusvõime

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Analüüsioskus

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Võime pidevalt õppida

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Stressitaluvus

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Juhtimisoskused

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Organisatsiooni ja meeskonna oskused

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Oskus lahendada probleeme

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Loovus ja võime mõelda kastist välja

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Püsivus

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Aja juhtimise oskus

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Suutlikkus läbi rääkida

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Otsustusvõime

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Paindlikkus

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Suhtlemisoskus

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

19. Hinnake oma teadmisi järgmistes valdkondades skaalal 1 kuni 5 (1 – madalaim hinne, 5 – kõrgeim).

Üldjuhtimine

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Finants, raamatupidamine

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Turundus ja reklaam

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Personalijuhtimine

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Müük

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Infotehnoloogia

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Õigus / seadusandlus

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

20. Millises valdkonnas soovite ettevõtlusega tegeleda? (maksimaalselt 3 vastust)

☐ Kinnisvara	☐ Kujundus / disain
☐ Iluvaldkond	☐ Modellindus
☐ Restoran / toitlustus	☐ Infotehnoloogia
☐ Rõivad / kingad	☐ Konsultatsioonid
☐ Haridus	☐ Ürituste korraldamine
☐ Psühholoogia	☐ Fotograafia
☐ Sport	☐ Muu:
☐ Turism	☐ Ei ole huvitatud.
☐ Toit / jook	

21. Millised on teie arvates peamised raskused, millega naisettevõtjad kokku puutuvad? (maksimaalselt 2 vastust)

☐ Perekonna toetuse puudumine	☐ Eraelu / pere jaoks ajapuudus
☐ Ühiskondlikud eelarvamused naiste rolli suhtes	☐ Ma ei näe raskusi.
☐ Ebapiisav juurdepääs rahalistele ressurssidele	☐ Muu:

22. Kas olete kokku puutunud – päriselus või massimeedias – näidetega naisettevõtjatest, kes teid paelusid või inspireerisid?

☐ Jah	☐ Ei

23. Kas vajate oma ettevõtte loomiseks mentorit (mentoreid)?

☐ Jah, kindlasti!	☐ Ei, ma saan kõik probleemid ise lahendada.
☐ Jah, kuid ma pole veel otsustanud, millistes küsimustes ma abi vajan.	☐ Muu:

24. Kui jah, siis millist abi sooviksite mentori(te)lt saada? (maksimaalselt 3 vastust)

☐ Äriideede arendamine	☐ Lõpptoote / teenuse reklaamimine (turundamine)
☐ Äriplaani koostamine	☐ Hinnapoliitika (-kujundamine)
☐ Kapital – finantsid / investeringud	☐ Inimressursid (tööjõuküsimused)
☐ Toodete / teenuste arendamine	☐ Koostöö riigiga
☐ Konkurendi analüüs	☐ Muu:
☐ Turu analüüs	

25. Kas teil on hobi?

☐ Jah,	☐ Ei
- (palun täpsustage).

26. Kui jah, kas olete kunagi mõelnud muuta hobi äriks?

☐ Jah	☐ Ei

LISATEAVE

27. Millist naist peate edukaks?

☐ Perekonnale ja lastekasvatusele pühendunud naine
☐ Naine, kes ühendab edukalt töö ja isikliku elu
☐ Karjääris kompetentsi (teadmisi, oskusi) saavutanud naine
☐ Naine, kes käivitas ja arendab oma ettevõtet
☐ Naine, kes saab endale lubada töötada oma huvides ja mitte raha pärast
☐ Muu:

28. Millistes veebigruppides / foorumites osalete?

.....

.....

.....

29. Milliseid soodustusi soovite projekti “ActiveMoms” raames kasutada?

- ☐ Osalemine tööhõive ümarlauaruteludel
- ☐ Osalemine ettevõtluspäevadel „Oma ettevõte on valik!“
- ☐ Osalemine inimeselt-inimesele võrgustikuüritustel, mille eesmärk on mitteametlik suhtlus ja uute sidemete loomine
- ☐ Mentori leidmine
- ☐ Vabatahtlikuks olemine oma valitud ettevõttes

Juhul kui olete huvitatud projektis “ActiveMoms” osalemisest ja pakutavatest soodustustest, palun jätke oma kontaktandmed:

Eesnimi, perekonnanimi:

Telefon:

E-post:

30. Muu teave, mida soovite anda projekti „ActiveMoms” korraldajatele:

.....

.....

.....

AITÄH UURINGUS OSALEMISE EEST!

Дорогая мама!

Приглашаем Вас принять участие в опросе, который проводится в рамках проекта “ActiveMoms”. Проект софинансируется Европейским союзом и его цель – социальная интеграция неработающих женщин с маленькими детьми, принадлежащих к крупнейшим национальным меньшинствам Латвии и Эстонии.

Анкета является анонимной, но мы предлагаем Вам указать свои контактные данные в том случае, если Вы желаете принять участие в мероприятиях проекта в Латвии (Рига, Елгава) и/или Эстонии (Раквере).

В течение двух лет планируется проведение 14 мероприятий:

Круглые столы по трудоустройству

Дни предпринимательства “Свой бизнес – это шанс!”

Networking мероприятия, предназначенные для неформального общения и налаживания новых связей

Представители целевой аудитории также смогут получить ментора и/или заняться волонтерством на предприятии по выбору.

Участие в проекте полностью бесплатное. Расходы на поездку в Эстонию, включая проживание в отеле и питание во время мероприятия, погашаются из средств проекта. Будьте активны!

ЛИЧНЫЕ ДАННЫЕ

1. Ваш регион проживания

- ☐ Латвия, Рига, Рижский район
- ☐ Латвия, Земгале
- ☐ Латвия, другие регионы

- ☐ Эстония, Kirde-Eesti
- ☐ Эстония, другие регионы

2. Возрастная группа

☐ До 21	☐ 31-35
☐ 22-25	☐ 36-40
☐ 26-30	☐ Более 40

3. Родной язык

☐ Латышский	☐ Белорусский
☐ Эстонский	☐ Польский
☐ Русский	☐ Другой:
☐ Украинский	

4. Образование

☐ Незаконченное среднее	☐ Высшее (степень бакалавра)
☐ Среднее	☐ Высшее (степень магистра)
☐ Среднее профессиональное	☐ Учёная степень
☐ Незаконченное высшее	☐ Другое:

5. Сколько у Вас детей?

☐ Один	☐ Три
☐ Два	☐ Более трёх

6. Находитесь ли Вы на настоящий момент в официальном отпуске по уходу за ребёнком?

☐ Да	☐ Нет

7. Если нет, то как давно завершился Ваш последний официальный отпуск по уходу за ребёнком?

☐ Менее года назад	☐ 3-4 года назад
☐ 1-2 года назад	☐ 5 и более лет назад

8. Чем Вы занимались до ухода в отпуск по рождению ребёнка? (возможны несколько вариантов ответа)

☐ Училась	☐ Занималась собственным бизнесом
☐ Была наёмным работником	☐ Не работала и не училась

ТРУДОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ (РАБОТА ПО НАЙМУ)**9. Что мешает Вам вернуться на рынок труда в настоящее время? (максимум 3 варианта ответа)**

- ☐ Увеличение обязанностей по дому после рождения ребенка
- ☐ Желание проводить больше времени с семьей
- ☐ Я не планирую работать: мне нравится роль домохозяйки.
- ☐ Опасение, что потеряна квалификация
- ☐ Изменившиеся требования к специалистам на последней работе
- ☐ Отсутствие подходящих предложений на рынке труда (в случае смены рабочего места)
- ☐ Комплекс вины, вызванный стереотипами в обществе
- ☐ Другое:

10. Что, в первую очередь, помогло бы Вам вернуться на рынок труда? (максимум 2 варианта ответа)

☐ Регулярная помощь родных по дому	☐ Поддержка руководства и коллег
☐ Возможность удалённой работы	☐ Получение новой специальности
☐ Гибкий график работы	☐ Другое:

11. Каких знаний и навыков Вам не хватает для того, чтобы включиться в рынок труда? (максимум 3 варианта ответа)

☐ Компьютерная грамотность	☐ Умение работать в команде
☐ Знание государственного языка (латышский/ эстонский)	☐ Способность работать в условиях стресса
☐ Знание иностранных языков	☐ Способность работать в условиях сжатых сроков
☐ Коммуникационные навыки	☐ Другое:
☐ Умение управлять собственным временем	

12. Сталкивались ли Вы с нежеланием работодателей принимать на работу женщин с маленькими детьми?

☐ Да, в явной форме	☐ Нет
☐ Да, в скрытой форме	

13. Какой информации Вам не хватает для того, чтобы принять решение о возвращении на работу? (возможны несколько вариантов ответа)

- ☐ Современные требования к составлению CV
- ☐ Оптимальные пути поиска новой работы
- ☐ Какие рекрутские компании могут помочь в поиске работы и каким образом
- ☐ Какими льготами/ преимуществами пользуются женщины, приступающие к работе после отпуска по уходу за детьми
- ☐ Каким образом можно получить новую, актуальную на данный момент специальность
- ☐ Как найти эффективные курсы латышского/эстонского языка
- ☐ Какие методики позволяют повысить уровень знаний иностранных языков
- ☐ Куда обратиться за психологической поддержкой
- ☐ У меня есть вся необходимая информация.
- ☐ Другое:

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО (СОБСТВЕННЫЙ БИЗНЕС)

14. Рассматривали ли Вы возможность начать собственный бизнес?

☐ Да	☐ Нет

15. Что Вас привлекает в ведении собственного бизнеса? (максимум 3 варианта ответа)

☐ Независимость и свобода в принятии решений	☐ Возможность работать по гибкому графику в собственном темпе
☐ Достойный заработок	☐ Отсутствие необходимости искать работу по найму
☐ Возможность воплотить свою идею в жизнь	☐ Ничего
☐ Самореализация	☐ Другое:
☐ Социальный статус	

16. Есть ли у Вас конкретные бизнес идеи?

☐ Да, и я готова самостоятельно её реализовать.	☐ Нет, я не умею генерировать идеи, но готова стать бизнес партнёром.
☐ Да, и я буду искать единомышленников для её воплощения.	☐ Нет, собственный бизнес меня не интересует.
☐ Да, но идея пока общая – нужно более детальное видение.	☐ Другое:

17. Что мешает Вам начать собственный бизнес? (максимум 3 варианта ответа)

☐ Слабая мотивация	☐ Недостаток финансовых ресурсов
☐ Неуверенность в своих силах	☐ Отсутствие команды для того, чтобы реализовать свою бизнес идею
☐ Отсутствие бизнес идеи	☐ Другое:
☐ Недостаток знаний	
☐ Дефицит свободного времени	

18. Оцените свои качества и компетенции, необходимые для ведения бизнеса, по шкале от 1 до 5 (1 – наименьший балл, 5 – наивысший).

Инициативность

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Аналитические способности

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Способность постоянно учиться

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Стрессоустойчивость

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Лидерство

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Организаторские способности

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Способность решать задачи и проблемы

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Креативность и умение нестандартно мыслить

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Упорство в достижении цели

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Умение планировать время

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Способность вести переговоры

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Умение принимать решения

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Гибкость

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Коммуникабельность

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

19. Оцените свои знания в следующих областях по шкале от 1 до 5 (1 – наименьший балл, 5 – наивысший).

Общий менеджмент

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Финансы, бухгалтерия

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Маркетинг и реклама

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Управление персоналом

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Продажи

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Информационные технологии

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Юриспруденция

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

20. В какой сфере Вы бы хотели вести бизнес? (максимум 3 варианта ответа)

☐ Недвижимость	☐ Дизайн
☐ Индустрия красоты	☐ Модельный бизнес
☐ Ресторанное дело	☐ Информационные технологии
☐ Одежда/обувь	☐ Консультирование
☐ Образование	☐ Организация мероприятий
☐ Психология	☐ Фотография
☐ Спорт	☐ Другое:
☐ Туризм	☐ Собственный бизнес меня не интересует.
☐ Продукты питания/напитки	

21. С какими основными сложностями, по Вашему мнению, сталкиваются женщины, занимающиеся предпринимательством? (максимум 2 варианта ответа)

☐ Недостаточная поддержка со стороны семьи	☐ Отсутствие времени на личную жизнь/ семью
☐ Общественные предрассудки о предназначении женщины	☐ Не вижу никаких сложностей.
☐ Недостаточный доступ к финансовым ресурсам	☐ Другое:

22. Встречались ли Вам в реальной жизни или средствах массовой информации примеры женщин-предпринимательниц, которые вызвали у Вас восхищение или вдохновили?

☐ Да	☐ Нет

23. Требуется ли Вам ментор(-ы) для того, чтобы начать собственный бизнес?

☐ Да, обязательно!	☐ Нет, я смогу решить все вопросы сама.
☐ Да, но я ещё не определилась, по каким вопросам мне требуется помощь.	☐ Другое:

24. Если да, то какую помощь Вы бы хотели получить от ментора(-ов)? (максимум 3 варианта ответа)

☐ Формирование бизнес идеи	☐ Продвижение конечного продукта/услуги
☐ Подготовка бизнес-плана	☐ Ценовая политика
☐ Привлечение финансирования	☐ Работа с персоналом
☐ Разработка продукта/услуги	☐ Работа с государственными учреждениями
☐ Анализ конкурентов	☐ Другое:
☐ Анализ рынков сбыта	

25. Есть ли у вас хобби?

☐ Да,	☐ Нет
- (укажите, какое).

26. Если да, возникала ли у Вас идея превратить хобби в собственный бизнес?

☐ Да	☐ Нет

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ

27. Какую женщину Вы считаете успешной?

☐ Женщину, посвятившую себя семье и воспитанию детей
☐ Женщину, успешно совмещающую работу и личную жизнь
☐ Женщину, добившуюся карьерных высот
☐ Женщину, запустившую и развившую собственный бизнес

- ☐ Женщину, которая может позволить себе работать в собственное удовольствие, а не ради денег
- ☐ Другое:

28. В каких онлайн группах/форумах Вы принимаете участие?

.....

.....

.....

29. Какими возможностями в рамках проекта “ActiveMoms” Вы бы хотели воспользоваться?

- ☐ Участие в форуме по трудоустройству
- ☐ Участие в днях предпринимательства “Свой бизнес – это шанс!”
- ☐ Участие в networking мероприятиях, предназначенных для общения и налаживания новых связей
- ☐ Получение ментора
- ☐ Волонтёрство на предприятии по выбору

Если Вы заинтересованы в участии в проекте, оставьте, пожалуйста, свои контактные данные:

Имя, фамилия:

Телефон:

Email:

30. Любая другая информация, которую Вы бы хотели донести до организаторов проекта “ActiveMoms”:

.....

.....

.....

СПАСИБО ЗА УЧАСТИЕ В ОПРОСЕ!

